

316534 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8.

చెన్నపట్టణము 1922 వ సం॥ జనవరి నెల 27 తేది శుక్రవారము
దుర్భితినామ సంవత్సరము, పుష్యమాస అమావాస్య 30

No. 238.

సంచిక. 238

“ప్రశస్తమైన ఎన్ గల్ బర్న్”
రైస్ మెషిన్ రి ధరలు

ప్రస్తుతము ఇంకను తగ్గించబడియున్నవి

బాక్ స్టాను నూనెయంత్రములు

ఒకస్థలము నుండి మరొక స్థలమునకు నులభముగా తీసికొని
పోవుటకు నీలగునట్టియు, ఒకేచోట స్థిరముగా కదలకుండ ఆమెప్పు
నట్టి నివారిణంత్రము, బాయిలరులు అతి చౌకధరలకు దొరక గలవు.

ఫోను నెం 108 నెం 9, నెకండు
తంబిలిలాసము, ఎంజిను మద్రాసు లైసుబీచ్,

మార్వల్ సన్నుటండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్
ఇంజినియరులు (1806)

కలకత్తా మదరాసు బెజవాడ
బొంబాయి లాహోరు తంజావూరు

అమృతాంజనము
రలనొప్పులకు ప్రసిద్ధిపెట్టినది.
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
మూ అమృతాంజనమును వాడి
నంట మూత్రమున నయమగును.
నులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహిని తైలము
సీసా 1-8 0-12-0.

తామర తైలము
కల్పి 1-8 0-6-0

వండ్ల పొడి
కల్పి 1-8 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,
బొంబాయి - మదరాసు.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో వ్రాసిన.

రాజవైద్య నారాయణదేవ కేశవదేవ.

(3198) 27, చివాబాబాదోడ్డు, మదరాసు.

ముఖ్య గవనింపు.

యోగ్యతాపత్రములు

(5) నేను రి సంవత్సరములనుండి విడుదల క్రియ
వ్యాధిలే బాధపడుచుంటిని. కొన్ని నెలలలో ప్రాణముపూడ
విసికిపోయినది. టెనార్స్ డిటిలో నుండు, 'చుక్కా మెడికల్
హాలు' వారిద్విన స్పెషల్ ఆప్టోమ్యాట్ అను దివ్యావధము
ను సేవించుచుచేతనే నేను ఇప్పుడు కడరు వ్యాధిలేక పాపు
ముగా నున్నాను.

తెంకూరు

4-8-20

ఆర్. ఎస్. చెట్టి

(3081) **“కత్తికట్టలు”**

వెదకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గలవి. పొగ నైనవి.
1-8 రూ 4-8-0.

దేవుని కొనుబానికి 1టి ఉచితము పొమ్మేర్పరుచుచేత.
మలయవారు అర్హులతో ఒకరూపాయి

అదాపు పంపలేను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అ. శో
కట్టర్లు అండ్ లాక్ షేర్స్ లిం.

వెదకపురం, (నోదాబాద్ జిల్లా)
రెవెన్యూ డివిజన్ “ఇంద్రప్రస్థ” వెదకపురం.

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గాంధీమహాత్మ్య ప్రణీతము

ఆంధ్రములో ఒక్క పక్షి అయినను వదలక శ్రీ శ్రీనివాసుని కృపల తలగింపబడినది. అప్పు పూర్తి అయినది. సమస్త శ్రీ గాంధీమహాత్మ్య ప్రణీతముగ తయారైన, కాశీవధారి యగు శ్రీ గాంధీమహాత్మ్యని ఛాయాపటము ఇందు చేర్చబడినది. అందులో నున్నది. ఇదిగోతు రిజిస్టరు చేయబడిన లెక్కల పంపిణీకి యీ నెల 15 వ తేదీనండి పుస్తకములు వి. పి. గ. సంఘమును ఎవరికిైన అక్కడ లేనియెడల ఆ పేజీలోపు తెలుపవలెను. అభిప్రాయ ప్రచారముకోటకు, బాహ్యవాదన కార్యములకు ఉద్దేశించబడిన ద గుట చేత స్వల్పపువేలకు యిగ్గురుచున్నది గాన వి. పి. గ. తరస్కరించి దండగు కలుగ జేయకుండవలె నని కోరుచున్నాను. ఇప్పుడు అచ్చు చేసిన 2000 ప్రతులను చాలకంటె అర్ధవచ్చియున్నది. గనుక యింకను గ్రంథములు కావలసినవారు యీ దినము చివరసామాకు వెంటనే వ్రాయుట యుక్తము.

సూర్యుల రానుచుండరావు
సేక సంఘము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

3269 హరి కథ లోకమాన్యుని పవిత్ర జీవితము

ఇహ పర సాధనము
ఆంధ్రదేశమున నభిముఖముల నీవరక వ్యాప్తమైనది. గ్రంథకర్తలు: డా. వెంకటాచలయ్య, డా. వెం. నరసింహారావు
గోల్కొండపల్లిగాక, ప్రతి 1-కి రు 0-8-0. 12 ప్రతులు 5-0-0
వలయువారు డా. వెం. నరసింహారావు,
తాడేపల్లిగూడెం, కృష్ణాజిల్లా.

నీకు స్వరాజ్యము కావలెనా?

“ఆలీ ప్రభుత్వ నిర్బంధము” (The Karachi Trial)

అను, దివ్యమైన నాటకమును చదువుము
వెల. 0 10-0 మాత్రమే. (పోస్టేజి ప్రత్యేకము)
స్వరాజ్య గ్రంథాలయము, తెనాలి.

స్వరాజ్య కీర్తనలు, పాటలు.

1. స్వరాజ్య భజన కీర్తనలు 0-4-0
 2. దేశీయ కీర్తనలు (గీతములు) 0-3-0
 3. దేశీయ పదము (చక్కనిపాట) 0-2-0
 4. రామదండుపాట, పద్యములు 0-3-0
 5. స్వరాజ్య పద్యములు (150) 0-3-0
 6. పంజాబుపాట (బొబ్బిలికథ) 0-2-0
- వి. పి. 0-5-0 అక్షను. ఇతర స్వరాజ్య గ్రంథములుగలవు.
స్వదేశపుస్తకశాల, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

జనకగారి రింగువరం లోషక

పై రింగువరంలోషక ప్రకటనాగించిన సకల విధములైన తామర, గజ్జ, మొదలగు చర్మవ్యాధులు నివర్తయగును.
వెల బుడ్డి 1 కి రు 0-10-0. వి. పి. ప్రత్యేకం.
జాల్ యేజిస్ట్రీ, కనరప్ప యేజిస్ట్రీ.
(8855) హుక్కుటపుక, మదరాసు

మహాత్మా గాంధీ

- 3349
ఛాయాపటము వేసిన తెలుగు పేకరు
100 కాగితములు చేర్చి అట్టయెనువేసె
కట్ట 1-కి అ 10; కట్ట 1-కి రు 8
కాడ్ 100-కి అ 14; 1000 రు 7-8-0
కాడ్ 100-కి అ 14; 1000 , 7-8-0
కాలండరు 1-కి అ 6; 12-కి ,, 3 8-0
మీ అచ్చుపనులకు మాకు వ్రాయుడు.
Pictorial & Co., Printers, 41, Broadway, MADRAS

నమకాలికాభిప్రాయములు

తిరస్కారము కాదు.

వెసిడెంసీ కలిజులో తెనుగు పండితులుపదవి నశించి యుండి, ఉపకారవేతనము పుచ్చుకొనుచున్న వావిలకొలను నుబ్బారావు పంతులుగారు శ్రీ యువరాజు గారి శుభాగమన సందర్భమున గవ్న మెంటు వారినింగిన కిల్లెను బంగారుకడి యమునున్న, శాల్వనున్న, అంగీకరింప జనుచు తింపలేదని, హిందూపేషరులో ప్రకటించబడిన వర్తమానమును పురస్కరించుకొని, వారు పొందుచున్న ఉపకార వేతనమునాతిని గూర్చి యేమిచేసికో, యను ప్రశ్న బయలుదేరెనది. అద్యోకేటు ఎం. ఓ. పార్థసారథిఅయ్యంగారు, దివానుబహద్దరు బిరుదుమును స్వీకరించినపుడుకూడ యిట్టి ప్రశ్న పుట్టియుండెను. దానికి అయ్యంగారులువాత లా పాయింట్లుదహరించి జవాబిడిరి. మానవనిర్మాణ కొన్నితరుణములలో నిలకడలేని లా మాకు తెలియదు, గాని, ఉపకార వేతనము ఉద్యోగీయులకు ఒసగుటకు వారు చేసిన కొలువునగావున, బిరుదుములను త్యజించువారు పిక్చరే పుచ్చుకొనుట పాడియా యనుప్రశ్న పిచ్చిప్రశ్న యని పరిగణించబడుటకు అభ్యంతర ముండదు. పించుటకును, సన్మాన బిరుదుములకును, చాలభేద మున్నది. మొదటిది, గోరువను, కండకునుగలసంబంధము వంటిది: రెండవది, గోరువను కండకును, మధ్యల కట్టువువంటిది. విషయము యిట్టిదయ యున్ననుకూడ, వీరు కిల్లెతును తిరస్కరించినట్లు అనుచితము. వీరు, కాపాయత్రుత్వముధరించి, సన్మానప్రశంస మకలంబించి, ఒంటిమట్టలో నున్నార గాన, వీరికి పతక శాల్వాదినన్మానములు అనవేక్షితములు గనుక నే పంతులువారు పరిగ్రహింపమికి ప్రమేయమని తెలియజచ్చెదని. నిక్క మిట్లుండ, వారి ధీకరింపునహాయ నిరాకరణోద్యమ ఫలితమని ఊహించుట ఉన్నాదమని చెప్పక గియున్నది. పరమపాథుగను పంతులుగారి ఉపకారవేతనము 80 రూపాలు. జూరున్నచో, గవ్న మెంటువారు నిర్బంధించి కొను నెడల, వారు అంగీకరించుటకు అభ్యంతర ముండదు. ఐతే, గవ్న మెంటు వారు అట్టి అనుచితనలహో నం దివ్యనాట మాద్యధనమృకము. కాపాయ ధారికి లాంఛములతోను, లౌకిక వ్యవహారములతోను, ఆగత్యమేమి? లభు జీవనోపాయ మెరింగిన వారు, ఉపకార వేతన స్వీకారమునకు తిలోదక్మిడ వలసినదని కోరుచు నెడల, పంతులుగారు అట్లనరించుటకు ఆవంతయినను అభ్యంతర ముండదని తలచెదము. సహాయనిరాకరణోద్యమప్రభావమును పురస్కరింకొనునీరుతిరస్కరించినది ఊహించుట శకవిషాతుల్య మగుచున్నది. పంతులుగారి పరస్పరపరిచయము గలవారు పై యిట్టి యభిప్రాయమునకు ససేమిరా వోటివ్వరు. (ఆంధ్రప్రకాశం)

సూరతు మునిసిపాలిటీ

కలెక్టరుకు పంపిన కడపటిమాట.

లోపములేకపోయినను పాతకాలలను అన్యాయముగను, బలవంతముగను విద్యాకాఖతు మార్చినందున ఆపాతకాలల ఖర్చు ధరింపవల దని నూతను మునిసిపాలిటీవారు బుధవారపునధలో తీర్మానించిరి. మునిసిపాలిటీవారు కాంగ్రెసు మాకుమును, ప్రజల కోరికలను అనుకరించుచున్నారు. కలెక్టరు అన్యాయముగ పాతకాల రికార్డులను తీసికొని, ఇంజీరియలు బొంతు నుంచిరు. 80000 తీసికొనినాడు.

27 వ తేదీలోపల పాతకాల భవనములను రాష్ట్రీయ మండలమున కిచ్చివేయనియెడల రు 80000 రూపాయలను, పాతకాల రికార్డులను తిరిగి యిచ్చివేయనియెడల, అవసరమున వచ్చుచున్న ప్రభుత్వమువారి సంబంధమును తప్పించుకొనుటకు మునిసిపాలిటీవారు యత్నింతురని తీర్మానింపబడినది.

ముఖ్యాధికారియొక్క సహతి యనేకవిషయములయందు నిర్లక్ష్యముగనున్నదనియు వీలయినంతతరలో నాయన నప్రభుత్వమువారు తీసికొనవలె ననియు, ఆయన తెలుపు ఆఖరుకాగ నేప్రభుత్వమువారు రాయనను తీసికొని యెడల ఆ తేదీనుండి యన నాకరింపండి తీసివేయబడు ననియు తీర్మానింపబడినది.

కలెక్టరుగారిజాబును నిరాకరించి మహాత్మాగాంధీగారికి స్వాగత మిచ్చినందుకయినఖర్చును మునిసిపాలిటీవారు భరింపవలెననికూడ తీర్మానింపబడినది. (బొంబాయి కాన్కెర్)

నిష్ఠురత తయాడబడుటచేత శాస్త్రీయ టౌనువరమును ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకజును. తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని శాస్త్రీయంగా ఉచితముగా పంపబడును. మేనేజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, 19, హాన్స్ రోడ్, మాంటూరోడ్, మదరాసు.

మదరాసు కార్పొరేషను నోటీసు

[3413]

తొండర్లు కావలెను.

కార్పొరేషనువారి ఎడ్లకు 1922-వ సం॥రం ఫిబ్రవరి (10-2-1922 మొదలు 10-3-1922) నెలకు కావలసిన 122,640 పొనుల ఉలవలు ఫల్లయిచేయుటకు ధరల కట్టిని ఈ క్రిందచేవ్రాలు చేయబడిన వారీవలన ఫిబ్రవరినెల 1-వ తేది ఉధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు అంగీకరించబడును ప్రతితొండర్లను ఒక కవరులో అతికించి కవరువైన ఉలవలు ఫల్లయిచేయుటకు తొండరు అని వ్రాసి వంకవలెను. మాదిరిలు పెద్ద తెల్లసీసా బుద్లలో వేసి బాగుగా సీలుచేసి కంపుచు రూప 500 (5) ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ తొండరువారైన ధరలు అంగీకరింపబడనో అదని 1922-వ ఫిబ్రవరినెల 10-వ తేది మొదలుకొని 1922-వ మార్చినెల 10వ తేది లోగా వశపులకాలల చీఫ్ నూటరిగ్ టౌండంటు గారివలన, ఏయే తొరీఖునందు ఎన్ని పొనులు ఉలవలు యివ్వవలె నని ఏర్పాటు చేయబడునో, వాటిని అంతయు సెంట్రల్ గ్రావ్ డిభో అయిన ట్రివెల్ యన్ టేసిగవద్ద, నిర్ణయకాలము నందు డెలివరి చేయుటకు బద్ధుడాను.

జయ మొందిన తొండరువారూడ పై పరత్తుల ప్రకారము, తాను నెరవేర్చునట్లు తొండరులు అంగీకరించిన 3 దినముల లోపల అగ్రిమెంటు వ్రాసి యిచ్చివలెను.

బుద్లను బాగుగా టైటిలించినప్పుడు, చెత్త వైకి వచ్చుటకు పిజిగ నుండుటకై, ముక్కలు భాగమువరకే వాటిని నిండించవలెను.

హెల్త్ డిభాక్టుమెంటు } పి. సింగారవేలు మొదలి
మదరాసు కార్పొరేషన్ }
24-1-1922. } హెల్త్ అఫీసరు

సగము వెలలు

అవసరమగుగ్రంథములు

- (1) వ్యవహారచంద్రిక రు 1-8-0
కర్త:—వి. నుబ్బారావుపంతులుగారు. 3 అధ్యాయములు. 72 ప్రకరణములు. ఇందు గమస్త వ్యవహారములున్నవి.
- (2) గృహవైద్యము రు 0-8-0
కర్త:—టి. లక్ష్మీపతిగారు. ఇందువంట బోషధముల కంటె నర్మరముగ గుణమిచ్చు మూలికాదైద్యము.
- (3) బొబ్బిలియుద్ధము
మాడు పుస్తకములు రు 2-8-0
కొన్ని పుస్తకముల నిలవనెం గొంతును నలిగియున్నవి. ముందు వ్రాసిన 50-మందికి మాడుగ్రంథములు రు 1-0-0 మాత్రము. పోస్తుఖర్చులతో రు. 1-8-0 ల కియబడును. ఆంధ్రప్రతిక చందాదారులకు మాత్రమే యీ తగ్గింపు వెలలు.
వలయువారు:—మేనేజరు:
కమలకుటీరము, తిరువల్లి క్షే-ణి - మదరాసు.

జాతక రత్నము

జన్మనక్షత్రము, పుట్టినతేది వేళ మున్న సమయం లేకయే సంవత్సర ఫలితములను శాస్త్రకర్తకు రిపించుకో సహ యెన్ని సంవత్సరములైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. ధనము, సంతానముమున్నగు ద్యాదకభావములతో మీమీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీనివెల రు 2 మాత్రమే.
గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
(8291) భకంకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా

వృత్తాంతలేఖలు

అద్దంకిలో జప్తులు.

భక్తవరపు బ్రహ్మయ్య (వెద్దరైతు) వోనెపూడి సుబ్రహ్మణ్యం (బ్రాహ్మణ భూస్వామి), జొన్నలగడ్డ సీతానాథయ్య (వర్తకుడు) గార్లు పన్నులు నిల్వపడవన వారిచరా సీని అద్దంకి డిప్టీ ఠానిలూరు బప్తు చేసెను. నాడు తమ ఆస్తిని సంతోషముతో నిచ్చివేసిరి. ఇతరులు సంసిద్ధులుగా నున్నారు. చుట్టుపట్ల గ్రామములవారుగూడ అద్దంకివారి ననుసరింప గోరుచున్నారు. కాంతి పూర్తిగా నెలకొనియున్నది. ఒంగోలునుండి వెల్లిపడేశరజు కృష్ణమూర్తిగారును చరి అగ్రును కాంతిసేన వేళ్ళును చున్నారు. చాలమంది చేరుచున్నారు. కాంగ్రెసు ఆజ్ఞల ననుసరించు టాక్సానరు మని ప్రజలు పూర్తిగా గ్రహించిరి.

అమదాలవల్ల-బలవస్త్రంణము

23-1-22 తేదీని రాత్రి 9 ఘంటలకు యద్దంపాటసారులు శ్రీకాకుళం టవును నుండి ఒంగేడుబండి వైసి అమదాలవల్ల వైశ్వేంద్రును దివిను యింజనీరింగు రోడ్డు క్రాసింప గేటులో, రాత్రి 12 ఘంటలకు వారై నుండి వచ్చే ప్యాసింజు బ్రయిను క్రింద బండిపాటును పడిపోయిరి. వెంటనే యెద్దంపాటియనది. బాటసారులలో నొకనికి రెండు కాళ్ళు రిగిపోయినది. మరియొకనికి ఒక కాలు విరిగి పలికినది. వెద్దంపాటి తగిలినది. వారిద్దరిని, ఆ ప్యాసింజుబండిలోనే బరంపురం అంగ్ల వైద్యశాలకు తీసికొని పోవుమందగా, మార్గవ్యయమున, యెద్దం పరలోకప్రాప్తులైరి. బండివానికి కాలువైసి చిన్న బెబ్బరగిలినది.

పల్నాడువార్తలు

(ఒకవిలేఖరుడు)

జనవరి 24:—పల్నాడు తాలూకాలో ప్రచారముజేయుచున్న ముఠా రాష్ట్రీ పుచ్చలక్ష్మీనరసింహంగారివై తహసీల్దార్లుగాను పన్నులు యియ్యవద్దని చెప్పబడదని 144 కే. క్షే. క్రింద నిషేధాజ్ఞను 22-న తేదీని జారీచేసివారు. నోటీసు అయినందుకు పుచ్చలక్ష్మీని వెంటనే తహసీల్దారుగారి యెదుట “చర్చగుడిపాడు” గ్రామములో అడ్డోల్లంఘనచేసి పన్నుల నియ్యవద్దని రైతులకు ఖండితముగా బోధించి కాంగ్రెసుతీర్మానమందలి అపారభ క్షిణి జూపెను. ప్రాసీజర్ కోడ్ ను గమనించక తహసీల్దారు అయినవని ఆరెప్టుచేసి గ్రామ మొహతారుచే గురిజాలకు పంపివారు లక్ష్మీనరసింహంగారి రత్నకృష్ణానామతో గురిజాలచేరి కృష్ణజన్మస్థానము దారాత్రి గడపిరి. మరుదినము (ది 23-1-22) తేదీ మధ్యాహ్నము కేసులో సాక్ష్య మిచ్చుటకు తహసీల్దారు గారు గ్రామములో లేనందున వారు చేసినచర్య యావత్తును లాప్రకారం చెల్లనా చెల్లదా యనుసంజేతముతో మేజిస్ట్రేటుగారు తమవై అధికారులు పుత్తెర్యలు వచ్చువరకు కేసును ఆపి ది 2-2-22 తేదీకి నాయదావేసి ముద్దయిరి పడలిరి. అప్రచారకుని ఆరెప్టునలన ప్రజలలో నుద్రేక మెక్కువ యెను.

రామచంద్రపురం తాలూకాసభ

ఈనెల 22 వ తేదీని మా తాలూకాసభ రామచంద్రపురములో రాజుపేటద్రవరమున శాసనోల్లంఘన మొనర్చిన ముఠా శ్రీకృష్ణ స్నేహితి సభ్యుల రామచంద్రాచారియజమాన్యమున జరుపబడినది. తాలూకాలో వివిధ గ్రామములనుండి సుమారు 4,2 వేల మందిరైతులుదయచేసిరి. 1000 వారీమణులు సభకు లంకరించిరి. పోలీసువారు రిపోర్టుదయచేసిరి. వేలకొలది రైతులు సభకు విచ్చేయుటకు మహాత్మునకు జేతము వ్రేల పలుకుచు, కాంగ్రెసు వేగలభి క్షి, గౌరవములు వేసాళ్ళ శ్రద్ధము చేయుచున్నా. అధ్యక్షుడు ప్రస్తుతపురిస్థితులగురించియు రాజీప్రభుత్వములను గురించియు, కాంతి, భద్రగువ్యాపకము కాంతివైస్యములను గురించియు, విపులముగ నుపన్యసించిరి. పిమ్మట మహాత్మునియాజ్ఞ ననుసరించి యాసీకి పన్నులు చెల్లింపవలసియుండు ననియు చేపట్టిన మున గోవావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారు సమావేశమై తీర్మానించువరకు పన్నులను ఆపవలసినదనియు పి. బ్రవరి కిస్తి కి 100 తేదీలోపల పన్నులు చెల్లింపవలదనియు, అప్పటికి కాంగ్రెసు వారియొక్కయు అవత్యునియొక్కయు అజ్ఞలనుసరించి పన్నులనియడండుటయో యిచ్చుటయో నిర్ణయించుకొనుటకు

రాబోవునెల 10 వ తేదీని తిరిగి యిచ్చుట సమావేశముకావలసినదనియు, పన్నుల ముందుకి స్తీయండి యియ్యకుండుటకే తగిన ప్రయత్నములను సుందరలసిన దనియు, అన్వేషణను తొలగించి పంచములతో మైత్రి గలంగజేసికొని భద్రగు వ్యాపకము బాగుగా జేసి వేలకొలది కాంతివైస్యలను జేర్వలసిన దనియు మొదలగు తీర్మానములు చేయబడినవి.

పరుచూరు

(ఒక) విలేఖరుడు.

జనవరి 25:—నిన్నటిదినము పదిగంటలనుండి కొంతమంది సిపాయిలు గ్రామములో బయలుదేరి ప్రతియెల్లను, ప్రతిదొడ్డియు, సోదావేసివారు. ఒకయింటివద్ద కొడియియ్యవచ్చు అడిగినారు. లేదనిచెప్పగా సాయంత్రము వచ్చెదము. బాగ్రత అని చెప్పి ఇంకొకయింటివద్దకు వెళ్లి ఎద్దను, దూడను, ఇయ్యని అడిగినారు. వాటిని యియ్యక ప్రజలు నిష్ఠాయముగా మాట్లాడినారు అక్కడనుండి బయలుదేరి పూరి వెలుపలకు వెళ్లి అక్కడ పండులు తిరుగుమందగా ఒకపందిట్టిను పట్టుకొని తిరిగి వారివాసస్థాముకు పుమాని గం 3 లకు వెళ్లి తిరిగి ఒక ఆరగంటకు గ్రామములోకి వచ్చి కాంతివైస్యనికులు పాగా యిచ్చుచుండగా ఒకనివద్దకు వచ్చి గాంధీ భాంజి అని తిట్టి ఒకపడ్డతో కొట్టివారు. కొట్టినప్పటికి కాంతిముగా నండి కాంతివైస్య చేయుచు పూర్వక తనపరి తానుచేసికొనుచున్నాడు. ఆక్రమించి బందరు పాలములకు వెళ్లి పాలములలోనున్న సోకాయలు, మెరపకాయలు, జొన్న, కంకులు వగయెల్లన్నియు పాచుచేసినారు అంతటితో కాంతివైస్యక సాయంత్రం ఆరగంటలకు గ్రామములోకి వచ్చి సారాయమునత్రాగి “దప్పిచ్చెదము” శ్రీయు కావలయునని రాత్రి 1 గంటలకు గ్రామచంతయు గోలజేసి తిరిగి బసకు వెళ్లియున్నారు. నేటి ముదయము యేమియు అల్లరి జరుగలేదు. ఉదయము 9 గంటల గ్రామమునుండి బయలుదేరి చీరాలలోడ్డు వారిసామాను మోటారులలో సహా బయలుదేరి వెళ్లివారు.

నిన్నటిసాయంత్రము మామగంటలకు బాపట్లతాలూకా తహసీల్దారు ముగ్రామము వచ్చినారు. ప్రజలు మనస్సు లేమియు చలిపక కాంతివైస్యతో, అమిలోత్సాహముతోను వైస్యముతోను నున్నారు. పట్టుదల మరింతకట్టిగా బలపడినది.

ఏలూరు

(స్వకీయవిలేఖరుడు)

జనవరి 24:—2-1-22 తేదీని సాయంత్రము 6 గంటలకు దాక్టరు హనుమంత వర్మలతో యియ్యకర్మగారి అధికారముక్రింద మా పురమండలమున బహిరంగసభ జరుపబడినది రమారమి రెండు వేల ప్రజలు సభ నలంకరించిరి. గ్రామకాంగ్రెసు సభాకార్యదర్శులగు చిత్రపు రాజగోపాల రావుగారు అనులాపురపు గడబిలను గురించి ముచ్చటెప్పుడు తమ్ము పోలీసువారు ఆరెప్టు చేసి నటు కలెక్టరుగారి యెదుట బెట్టినపుడు వెంటనే తాము సెలక్యూరీటి నిరాకరింపజాలక పోయిందుకుల కారణములం దెలిపి రాబోవు వాయిదాతేదీని అనగా 31 జనవరినాడు సెక్యూరీటీ నోసంగక తారాగారమునకు బోవ నిశ్చయించుకొని యున్నట్లు స్పష్టపరచిరి. అమలాపురపు సముద్రములో తమకు కలిగిన కష్టములను అచ్చటి అధికారులు గావించిన దుష్టయములను తెలిపినపుడు ప్రజల మానసములు దుఃఖపూరితములై నవి.

పిదప ఏలూరుతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శులగు వైదిపాటి వెంకటవారాయణగారు భీనువరపు నుచ్చటలను విశదీకరింపుచు భీనువరపు అధికారుల దౌష్ట్యమును, ప్రజల కాంతిమును గురించి వక్కాణించిరి. భీనువరపు తాలూకా ప్రజలందును పన్నులు చెల్లింపకుండుటకై సంసిద్ధులైయున్నాననియు వారివలెనే నున ఏలూరు పట్టణ వాసులును తాలూకా గ్రామవాసులుగూడ సంసిద్ధులై యుండవలసియున్నదని వీరు సువ్యక్తముగావించిరి. భీనువరపు సమావేశమైన జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ వారు పన్నుల నె. బెట్టు విషయమును విచర్చించి బొంబాయిలో ఆఖిలభారత కర్మింగు కమిటీవారి తీర్మానానుసారము ప్రథమ కిస్తిని చెల్లించి చేయుదనియు రెండుకిస్తిలు చెల్లించు విషయమై యీసభవారు 2-2-22 తేదీని లేఖనములో సమావేశమై ఆలోచించి తెలుపుదుననియు తీర్మానించిరి. మనమందర మారితని ప్రథమ కిస్తిని చెల్లించి కాంగ్రెసు కమిటీ అనుజ్ఞ నొసంగినవో వెంటనే 2, 3 కిస్తిల సాధ్యులకు సంసిద్ధులమై యుండవలెనని వెంకటవారాయణగారు బోధించిరి.

ఒకవిలేఖరుడు

జనవరి 24:—హిందూ దేశములో ప్రస్తుతము మన ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందు ప్రభుత్వమువారిచే అక్రమముగా జరిపింపబడుచున్న నిర్బంధవిధానములో ఈ పురముకూడ తన ధర్మము నెఱవేర్చుకొనినది. కర్తవ్య కడుపట్టుదలతోను గంభీరత్యాగ శీ. తలతోను యీపండ్డెండుమాసములు ఎడతెగక పనిచేసి దేశ సేవచేయుచున్న మ-రా-శ్రీ ఫిట్టి వెంకాజి, లేడపర్తి రంగయ్య గార్లును ప్రచారకులు అతికాంతిమూర్తులైన పల్లారి రామా రావు, దళిత నూర్యప్రకాశ రావుగార్లును కొత్వాల్ అబ్బాస్ సాహేబుగారును మొదలుగాగల 12 గురు హితాశముల రోజున దుకాణదారులను నిర్బంధపరచి దుకాణములు మూయించి రనియు, కల్లు దుకాణములవద్ద దౌర్జన్యము చేసేవారనియు లేదితరులను కూడ దౌర్జన్యము చేయుటకు ప్రేరేపించుచున్నారనియు, నింకను లేదితరపలచే కాంతికి భంగము కలిగించుచున్నారను సేవముమీద సభ డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటుగా రైన కొబ్బిల్ల దొరగారు 9 నెలలు విడికైదు 107 నెలల ప్రకారము జామీను ఇయ్యవలయునని యీనెల 20 వ తేదీని విధించిరి.

ఇట్లు విధించిన కొంతసేపటికి అనగా పుమాకు 3 గంటలకు గుట్టపు బండ్లను తప్పించి బండ్లు యెక్కువగా వల్లారి రామారావుగారు తమ దుస్తులకొరకు కబురు పంపితి మనియు వచ్చునంతవరకు ఆగలేననియు ననగా అట్లుకాదు మొదట యెక్కువలయుననిరి. అంతి వారు ఎక్కువని నిరాకరింపగా కొబ్బిల్లు దొరగారు స్వయముగా దగ్గర స్థలంబడి నలుగురు పోలీసు కాళ్ళపైబుల్లుచేత యెత్తి బండియందుంచి తీసికొనిపోయిరి. ఈసంతి అచ్చటనున్న జనులందరి హృదయముల రోషకోపముల పురికొల్పినను, అందరు కాంతిము వహించి యుండిరి.

కాంతివైస్యము

కాంతి వైస్యముస్థాపించుటకై 23-1-22 వ తేదీన పంచమ సోదరులు డప్పు వేయుటకు నిరాకరించినందున మహారాష్ట్రీ కంటేటి రామశోగయ్య బాబులపల్లి రంగనాథంగార్లు పూరియం దంతటను తిరిగిపాటించిరి. సాయంత్రం 6 గంటల మైదానముమీద సభ జరుపబడినది. ఉపన్యాసములతో జోక్యము లేకుండ త్వరలో ముగించి కాంతివైస్యల ప్రతిజ్ఞాపత్రములమీద సంతకములు చేయించిరి. ఇంతవరకు దాదాపు 30 మంది చేరిరి. ఇంకను అనేక మంది చేరుటకు అతి ఉత్సాహముతో యున్నారు.

పీఠాపురం

(ఒకవిలేఖరుడు)

కిలాఫత్ సభ

జనవరి 25:—పీఠాపురంలో 22-1-22 న మ-రా-శ్రీ, మల్లాల గోపాలరావుగారి యాధిపత్యమున నొక కిలాఫత్ సభ జరిగినది. ఆసభలో ఉమ్రెహిషావిగారు అంగారాజులయొక్క బాధలు, కష్టములు విపులముగాజెప్పి అంగారానిధికి సహాయముకోరిరి. వెంటనే చాలమంది యెరకితోచినదివారి దివ్విరి. ఒక ఎఱకలవాడువచ్చి అయ్యా ఈరోజున నాకూలీలో మిగిలినదెబ్బలు అంగారానిధికిచ్చుచున్నావని కొన్నిదెబ్బలు తిచ్చెను. వెంటనే చాలమంది నిధికి సహాయముజేసిరి. ఆసభలో శ్రీమంత్ శ్రీపతి వెంకటనరసింహాచార్యులుగారు ఒకపాంపూరుంటము యొకబీదరుహామ్మదీను శ్రీకి దానము చెయ్యవలసినదని కొంభత్ కమిటీవారి కిచ్చిరి.

ప్రతిదినము కిలాఫత్ వాలంటీరులు ఉర్దూలో పాటలు పాడుచు గ్రామములో అంగారానిధి కనూలుచేయుచున్నారు. ఉదారపురుషులు చాలమంది అంగారానిధికి సహాయము జేయుచున్నారు.

కాళన్నగారి కేసు

కాళన్నగారి కేసు ఈరోజు ఉదయమున 9 గంటలకు తీసికొనబడినది. కేసు అయిదునిమిషములలో ముగింపబడినది. కాళన్నగారికి మూడునెలల కఠినశిక్ష 100 రూ. జూర్మానాను విధించిరి. జూర్మానా యియ్యనియెడల ఇంకొక నెలకఠినశిక్ష విధించిరి. కాళన్నగారు యెట్లు చెప్పిరి “మూడునెలలు నేను గవర్నమెంటువారికి అతిధియయినపుడు ఇంకొక నెలకూడ యుండిన నట్ల మేమి! మీరుగారి నాకు 100 రూ॥యిచ్చినయెడల యింకొక నెల జైలులో మీఅతిధిగా నుండును. నాకు మీరు నేడుచేసిన గౌరవమునకు నేను చాలసంతోషించుచున్నాను.” కాళన్నగారు మిగిల సంతోషముతో నున్నాడు. ఈరోజుననే రాజుపేట ప్రదరమునకు 11 గంటల ప్యాసింజుమీద తీసికొనివెళ్లిరి.

భారత కాననసభ.

ధీర్ఘి, జనవరి 26:—భారత కాననసభ ఈ దినము 11 వసంతకు తిరిగి సమావేశమయ్యెను. అధికారతర కాన్యాకము యుగ కీర్తనము నిర్వహించబడెను. అయ్యయ్యపట్టియందలి అంశము లన్నిటికి సభ్యులయంగీకారమును బడయవలయు ననుముఖ్యమైన తీర్మానము ప్రభావములతో సర్వాభ్యులను గివ్వాలాగా బహుపాదించువలసియుండెను. ప్రశ్నోత్తరముల సమయమున కొన్నియొగిగారి అయ్యు ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము లియ్యబడెను.

కె. సి. నియోగిగారి ప్రశ్నలు.

కామరూపుల పంపబడు అంగ్లముత్తరీ వేసిన మెంతటి అంగ్ల ప్రభుత్వమునా రీత్యమును కొంతవడి భరించెదరా?

విశేషాంశ కాన్యాకర్షి చెప్పి ముఖేగా రిట్లు ప్రత్యుత్తరమున్నది:—కామరూపులను నడు నివసించవలసిన అంగ్ల ముత్తరీ వేతనము మానయునకు రు 4000 లుండవలసిన ప్లేన్స్ అయిడిని అలవి సేవకాబుండును నకంత గానలయునో విచారించబడుచున్నది. భారతప్రభుత్వమునారు ఈవ్యయము సంపాదించి భరించెదరు.

ప్రశ్న:—రాజకీయ నిర్బంధములకు చెదనాలలో ప్రత్యేకముగా నాదరణ ఉండవలసివట్టు ఇటీవల భారతరాజ్యాంగకార్యదర్శియందీ ఉత్తరవులు వచ్చెనా? ఇట్లు జరిగిన పక్షమున, భారతప్రభుత్వమునా రయ్యు ఏలాటివర్తన దీసికొనిరి.

ప్రత్యుత్తరము:—సర్ విల్లియంవిక్ సెంటు) అవును. ఆ పుత్తరముందలివివరములను ప్రభుత్వమునారు సభ్యులకు తెలుపబడును.

కలిసిదీని అనామ్యు గారు:—రాజకీయ నిర్బంధములకు చెదనాలలో (మార్పు ఆదరణ ఉన్నట్లు వార్తా పత్రికలలో ప్రకటించబడు విషయములు సత్యమేనా?

స్వదేశాంగసభ్యుడు:—సమీతులచట్టము, ఆతిక్రమించునకు ఇటీవల కీర్తించబడినవారికి ప్రత్యేకపు టేగ్నాట్లు గలవనియు, వారికి మంచి ఆదరణ గలవనియు నేను వింటిని.

గుంటూరు పరిస్థితులు

సర్ బాంసెట్టి జీతభాయి :—గుంటూరులో పరిస్థితులు గొప్ప డెబ్బున్న సో స్వదేశాంగసభ్యుడు చెప్పగలడా?

సర్ విలియంవిక్ సెంటు 21 వ తేదీన మదరాసు ప్రభుత్వమునారు వేసిన ప్రకటనమును సభ్యులకు చదివి వినిపించిరి. గుంటూరులో పన్నుల నిరాకరణోద్యమ సంబంధములలో అనంతరకానములను గామియట్టుకు మదరాసు ప్రభుత్వమునా రుద్దేందుచున్నారని, క్రొత్తవివరము లేమి తెలియరావని మదరాసు ప్రభుత్వమునారు విన్న నాకు ఒక చిన్న తంతివార్తను పంపిరి. గుంటూరునుండలపుకలెత్తే పరిస్థితు లతియమధ్యతీగమున్నట్లు కలచెను. పన్నులు విశేషముగ ననూలుచేయుట కతనికి సాధ్యమడలేదు. గలభాలు ఏమిజరిగినట్లు లేదు. స్థానికపోలీసులకు తోడ్పడుటకు కాల్పులను పటాలముకొడియు, కొన్నిమందుగుండ్లమోటారు బండ్లు గుంటూరుకు పంపబడెను.

రామోపు వారపు కార్యక్రమము

రామోపు వారములో జరగవలసిన కార్యక్రమమును గురించి స్వదేశాంగసభ్యుడు వివరములను చెప్పెను. పోలీసులలో ప్రభుత్వముపట్ల ద్వేషమును బురికొలుపువారికి తగినశిక్షలను గురించియు, మోసపు దావాలభిరుదు నిష్పించుటకు గురించినయు కార్యక్రమము లిట్లు ప్రవేశపెట్టబడును. తత్సూర్యము నిలిపిపెట్టబడిన తీర్మానములు కూడ అసముచర్యకు వచ్చును. స్త్రీలకు వియోజితాధికారము నిష్పించవలసిన జ్యోషిగారి తీర్మానము భారతకాననసభము గురించి సర్ శివస్వామి అయ్యగారి తీర్మానము ఫిబ్రవరి మొదటితేదీన చర్చకువచ్చును. వ్యయభారమును తగ్గించునోద్యమముపై డాక్టరు గవరగారి తీర్మానము చతు ప్రత్యేకముగ ఒకదిన మియ్యబడునని సర్ విల్లియం విక్ సెంటు గారు చెప్పిరి.

రాజప్రతినిధి అంగీకరించిన బిల్లులు.

విద్యుచ్ఛక్తి, కారాగారముల సవరణచట్టములు రాజప్రతినిధిగారిచే అంగీకరించబడి నవి ఆధ్యక్షులు తెలిపిరి.

పి. పి. గిన్నాలాగారి తీర్మానము.

ఆ యవ్యయపట్టిలో కాననసభ వారి అంగీకారము బడయవలసిన అంశములు, ఇట్టి అవకాశము లేని అంశములు—ఈరెంటికిగల వ్యత్యాసమును తొలగించి, అయ్యయ్యపట్టి నంతటికి కాననసభాసభ్యుల అంగీకారమును బడయవలసిన తగిన చర్య దీసికొనవలెను అని పి. పి. గిన్నాలాగారు రుపపాదించిరి.

గవర్నరు జనరలుగా రిప్లపడినవో భారత కాననసభ కింతమాత్రము నేయగలడు. ఇప్పటినిబంధనల ప్రకారము ఆధికసామ్యును దియ్యున్న వైద్యమును మన మాజేపింపజాలము. మా ప్రార్థనకంగీకరించుటవలన దేశానికిఅపాయముకలుగబోదు. కాననసభలోనివో ప్రభుత్వమునాపి వేయగలరు. అంతటగవర్నరు జనరలు కాననసభాసభ్యులతీర్మానములనురద్దుచేయవలసినచున్న ప్రభుత్వమువారిహస్త్యములకునుగొనుటకు మేముసకారణము ప్రార్థించుచున్నామని ఉపపాదకుడు చెప్పెను.

ప్రభుత్వమునారు సులభముగ నంగీకరించ దగిన తీర్మానమని చెప్పి డాక్టరు గవరగారి తీర్మానము నామోదించిరి. మున్నీ ఈశ్వరశాస్త్రిగారు కూడ తీర్మానమును బలపఱచిరి. ముఖ్యాభ్యు, జె. చాదగిగారు కూడ తీర్మానమును అంగీకరించిరి.

తీర్మానమునకు ప్రతిపాదముగ మాట్లాడుచు, జమీయద్దీ అనామ్యుగారు రిట్లు చెప్పిరి. “అపేక్షించకముందు అర్హుని జూపవలెను. దేశములో ఒకపక్షమునారు ప్రభుత్వము వాడును తన్నుయందురు, మరికొందరు ముద్దుపెట్టుకొనుచుందురు (నవ్వు) ఈమధ్యలే ప్రభుత్వమునారికి ఎక్కువ కష్టమును కలిగించుచుండును.(నవ్వు)గాన మనము ప్రభుత్వమునారికి ఆజ్ఞికష్టములను కలిగించరాదు.”

ప్రభుత్వమునారిని కష్టపెట్టుట కాదు, పన్నులను విశించుటకు ముందు, వివరములను కనుగొనుటయే మా ప్రధానోద్దేశము అని డాక్టరు నందలాలుగారు పలికిరి.

లాలాగిర్ధారి లాలా అగర్వాలా, భగేరీ గారులకూడ బలపఱచిరి. వైదిక కాన్యాకర్షి సర్ గాడ్సే ఫెల్లుగారు గతవత్సరము తాము సభ్యులకు వైదిక వ్యయవివరములను తెలిపినట్లు చెప్పిరి. ఇప్పుడు కూడ అట్టి వివరములు తెలుపబడును. గత వత్సరము మాదికే సభ్యు లాజేపించ వచ్చును.

ప్రభుత్వమునారు ఇట్లు చేయుట కంగీకరించుటవలన అపాయమేమి కలుగదు. రామోపు అయ్యయ్యపట్టి అంశము లన్నిటికి మాత్రము కాననసభవారి అంగీకారమును బడయవలెనని నేను తీర్మానమును సవరించెద నని మెక్కార్తరీగారు చెప్పగా గిన్నాలాగారి సవరణ కంగీకరించిరి. అంతట సభ్యులు ఫలహారములకు లేచిరి.

ఫలహారాంతరము నంగదేశము, బాంబాయి రాష్ట్రముల విరోపియట్ అధికారతరసభ్యుల పక్షమున సర్ ప్రా. కు కార్తరుగారు తీర్మానమును బలపఱచిరి.

ఆధికసభ్యుడు సర్ మాల్కాము హాయిశీ గారు ప్రభుత్వమునారి కష్టపడుచుండును గురించి ఆతి దీర్ఘముగ నుపన్యసించిరి. కాననసభ కిట్టి నూతనాధికారము నిష్పించుటకు గవర్నరు జనరలు గారికి అధికాము గలదా యని వ్యాఖ్యపాదులు వివరము చేయగలరు. గతవత్సరము ప్రభుత్వాంశముల వివరములు గూడ సంపూర్ణముగ సభ్యులకు తెలుపబడెను, ఈ తీర్మానమును గురించి గవర్నరు జనరలు తమ అభిప్రాయమును తెలుపవలెను. ఇందునుగురించి సంపూర్ణణ చట్టములో నిబంధనలకు ద్వంద్వార్థములు చేయుటకు ఏ ల గుచున్నది. ప్రభుత్వప్రత్యాఘాతము లేనపుడ్యవ పరిష్కరించవలెను. కాననసభవారు ప్రభుత్వస్పృహను కలుగజేయగలరు.

ఇప్పుడు కొరబడినమామ్యులు కార్యక్రమ ప్రతినిధి యగు పటేలు, మితవాదకీర్తిగల శాస్త్రిగారులకూడ కొరసవారుకారు. 1918 వ సంవత్సరపు కార్యక్రమాలే గాదు. ఇప్పటివలె అప్పుడు కార్యక్రమసభ సర్వాధికారిని నియమించుట కధికారము కలిగియుండలేదు. (నవ్వు).

కొన్ని అంశములమీద కాననసభ కధికారముండరాదు. అంగ్ల దేశపు సహాయము లేకుండ భారతదేశము తన్ను తాను రక్షించుకొనజాలదు. భారతదేశమును సంరక్షించవలసిన బాధ్యత తనకున్నంతకాలము, వైదికవ్యయమును పార్లమెంటుసభ నిర్ణయించవలసియుండును.

డాక్టరు గవర:—ఆస్ట్రేలియాసమాచార మేమి?

హాయిశీగారు:—ఆస్ట్రేలియాభారతదేశముకావలదు. ఆస్ట్రేలియాకు భూమిసరిహద్దులు లేవు. ఆస్ట్రేలియా తనస్వంత నాకాదేశమును గట్టుచున్నది. ఇంపీరియల్ సర్వీసులకు:రాజ్యాంగకార్యదర్శి అర్హులను నియమించుట కధికారము కలిగియున్నంత కాలము వారిజీతములకు అతడు నిర్ణయించవలసియుండును.

సామర్థ్య, సర్ దేశప్రసాదు సర్వాధికారి భాయిమాక్ సింగు, యామిక్ ఖాక్ గారులు తీర్మానమును బలపఱచిరి.

మొదట మెక్కార్తరీగారి సవరణ వోటుకు బెట్టగా సధిక సంఖ్యకులచే నంగీకరించబడెను. సవరించబడినతీర్మానము తదనంతరము అధికసంఖ్యకులచే నంగీకరించబడెను. సభ అంతట ముగిసెను. తిరిగి తనివారమునాడు సమావేశమగును.

వైద్యకాన్యాకర్షి

ధీర్ఘి, జనవరి 26:—ఈదినము వైద్యకాన్యాకర్షి సమావేశమైనప్పుడు, సభామందిరములోపల సభ్యులకు చలిబాధ చాలవరకు తగ్గియుండెను. అనేక భాగములలో ఎల్క్విక్కు హీటరునుంచుచుండెను.

ధీర్ఘి విశ్వవిద్యాలయపుబిల్లు

భారత కాననసభవారు శివారము చేసినట్లు ధీర్ఘి విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లును సెలెక్టుకమిటీకిబంపుటకు సభ్యులంగీకరించవలసినదని విద్యాలంగసభ్యుడు గౌ మియాక్ మహమ్మదు పాఖీగా రుపపాదించిరి. కతేగారును సర్ ఉమర్ హయత్ ఖాను గారు ధీర్ఘిలో విశ్వవిద్యాలయము ముసవరచనము పూనాలో ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయముండవలసి:దనియు చెప్పిరి. అంతట విద్యాలంగ సభ్యుని ఉపపాదనలంగీకరించబడి, రాబా సర్ హార్నాసింగు మేహర్వా, గంగానాథ ఖా, సర్ జూలీషికరఅలీఖాను, కతే, క్యామల్లాను, విద్యాలంగసభ్యుడు సెలెక్టుకమిటీకి నియమించబడిరి సమీతులచట్టము

1908 వ సంవత్సరపు సమీతుల చట్టములో కొన్ని అంశములను సవరించుట కొక బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు సె. వియ్యవలసినదని స్వదేశాంగకాన్యాకర్షి ఓడో:లుగా రుపపాదించిరి. గతమాన్యమానములో నియమించబడిన నిర్బంధకానముల విచారణసంఘమునా రేకగ్రీనముగ సమీతులచట్టములో మొదటి భాగమును సవరించవలసినట్లు కోరిరి. సెలవియ్యబడగా బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడెను

సామాన్య క్రిమినల్ కానమునకు సంబంధించిన కొన్ని ప్రత్యేకకానములను సవరించుటకు స్వదేశాంగకాన్యాకర్షి మరియొక బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు సెలవుకో రెను. సెలవిచ్చిరి.

పోర్టు బ్రెస్టులు

పోర్టుబ్రెస్టులలో గొప్ప ఉద్యోగములకు ఎక్కువమం భారతీయులను నియమించుటకు చ్యూచీసికోవలె ననియు ఇందునుగురించి కొన్ని నిబంధనలను రాయచేయవలె ననియు సెల్లాగా రుపపాదించిరి.

అల్లాజుతచెట్టి, లాలారాంశాస్త్రిగారు, సర్ ఉమర్ హయత్ఖాక్ గారులు తీర్మానమును బలపఱచిరి.

ప్రభుత్వమునకు నిండ్లెగా రీతీర్మానము నంగీకరించిరి. అన్ని పోర్టుబ్రెస్టులకు ఈవిషయమై ప్రభుత్వమునారు వ్రాసి కనుగొనురు.

తీర్మాక మంతట వోటుకు బెట్టగా నధికసంఖ్యకులచే నంగీకరించబడెను. సభ అంతటముగిసెను తిరిగి 31 వ తేదీ మంజూరవాకమునాడు సమావేశమగును.

జాతిభేదముల విచారణసంఘము 26-వ తేదీ ధీర్ఘిలో సమావేశమయ్యెను. మదరాసు జార్జిపురు డాక్టరు స్వామినాథక్ భారత మేజిస్ట్రేటులు విరోపినులను విచారించుట కధికారమును కలిగియుండవలె ననియు, చెదనాలశిక్షల కేసులన్నిటిలోను, రు 50 లపై జరిమానా కేసులలోను ఆపిలుస్వాగోల్త్యముండవలెననియు చెప్పిరి. మదరాసు నక్షేల్ సభ్యుపతినిధి సభ్యుమార్తిఅయ్యగారు 111-వ సెక్షను రద్దుచేసి, 110-వ సెక్షన్ను అంకిరిసి నివృత్తిపాపముగ అనువర్తింపజేయవలెననిరి. హేబియస్ కాపస్ బిల్లు భారతీయులకుకూడ ఉండవలెననిరి. విరోపియట్ జ్యూరరు సాధారణముగ అయిరోపియట్ నిడితులందు సానుభూతి గనబరచును విద్యాలము మదరాసు రాష్ట్రములో ప్రబలుచున్నదనియు, మేజిస్ట్రేటుకోర్టులలో జ్యూరీ లనకసంబునియు సాక్షి పలికిరి.

వంగరాష్ట్ర కాననసభ

26 వ తేదీన జరిగినసభలో మంత్రుల జీతములను గూర్చి చాల చర్చజరిగినది. మంత్రులజీతముల కీసంవత్సరమునకు 192 వేల రూపాయలను శాంక్షను చేయవలెనని సర్ హెన్రీవీలరు గారుపపాదించిన తీర్మానముపైన చర్చప్రారంభమైంది. నిరుడు చేసిన పాకబాటును సవరించుట కీతీర్మాన ముపపాదించబడెను. నిరుడు సభ్యుల అనుమతి బడయ నవసరములేని మొత్తములలో మంత్రులజీతములనుగూడ చేర్చిరిగాని దానినిగూర్చి అంగ్లదేశమున వ్యాఖ్యపాదులతో నాలోచింపగా మంత్రుల జీతములకు సభ్యుల అనుమతి అవసరమని తెలుపబడెనుగాన దొరతనమునా రీతత్సర విాతీర్మానము నుపపాదించి పొరబాటును దిద్దుకొనగడంగిరి. జీతములను తగ్గించుటకు ఎవమండుగురు సవరణల నుపపాదించిరి. జీతములు పుష్కలకనకంజే మంత్రులు పనిచేయవలెనని యొకిరు నూచించిరి. కొందరు సెలకు నాలుగువేలనిరి. ఇతరులు మూడువేలకంటె నియ్యరాదనిరి. వ్యయమును తగ్గించుటకును మంత్రులను మందలించుటకును జీతములను తగ్గించవలెనని సభ్యులు కోరిరి. నిర్బంధవిధానమునుగూర్చి మంత్రులు తమవిధిని నెరవేర్చలే దనిరి.

సి. విజయరాఘవాచారియరు గారిలో సంభాషణ

అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసువద్ద స్వతంత్రత్వ ప్రతినిధి శ్రీమాన్. సి. విజయరాఘవాచారియరుగారిని దర్శించి నీ క్రింది యుక్తప్రశ్నలకు జరిగిన:-

ప్రశ్న:- 1. దేశీయమహాజనభలకు ప్రస్తుత సభకు భేదమేమైనా కాదు గమనించితిరా? వియత్నేములో నాభేదము లేదా?

జవాబు:- ప్రస్తుతదేశీయమహాజనభల యసమానమైన సాధారణమాదకు గూడ తోచకమాదు. కడచిన సభలకు ప్రస్తుతసభకు పోలికలే లేదని చెప్పదగినంత తారతమ్యమున్నది. కాని ఆ తారతమ్యములను గమనించి సరిగా జర్జించుట కష్టము.

ప్రశ్న:- ప్రభుత్వమున, తీర్మానముల నామోదించుటకు చర్యలు వాగ్దానములను బహుశక్తులక బరిగెను. ప్రభుత్వము వారల బించిన వాగ్దానవిధానకారణమునను, రాజప్రతినిధియును ఇతరయధికారులను అవిధానమును విడుగు పట్టునట్లు సమర్థించుట మూలమునను, ప్రతినిధులందఱే కేగ్రీవముగ పోరాడవలెను సంకల్పముతో నుండిరి. ఏకగ్రీవముగను, నిశ్చలముగను నుండవలెను స్వభావవీధిమైన యాతరములో నేమాత్రము ఉంటక మనుకొననా రోగ్య జాలక పోయిరి. కావున వియత్నేములోని భావ, నితరసమయములందు చిన్నవిషయములలో వాదము చేర్చుచువారిని గాలిచేసిరి. నీ ను వాదాపున దేశీయమహాజనభలన్నిటిని పోషించునాను, కాని యాదేశము, చింత, భావము నిశ్చయములలో నీసభవలె నిది కరకేదియునుండలేదు. "మేమే భారతీయప్రజలము. ఏదయెట్లు జరిగినను స్వాతంత్ర్యము సంపాదించి తీరదము" అని ప్రతిపేక్ష నుడును, ప్రతినిధియు పట్టుచున్నట్లుగపడెను. కాంగ్రెసు పూర్వమునలే సాంఘికవిశాలతనయము, ముడుగయు కాదు. నిజమయిన పని జరుగుచున్నది.

ప్రశ్న:- అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుప్రతినిధులలో క్రొత్తమోపుయిన కనుపడెనా?

జవాబు:- ఇగ్రీములో నెన్నడు మాడని కష్టదశలో దేశమున్నదని ప్రతిపాదన గ్రహించిరి తమకంత బాధపడినను జాతీయస్వాతంత్ర్యము సంపాదించితిరనని కృతశక్తియులేరి. ఈయంశమున ప్రస్తుతప్రతినిధులకు ప్రాతప్రతినిధులకును చాల భేదమున్నది. అధికసంఖ్యాకులు జనసామాన్యమునుండి వచ్చిరి. వారు తమమున కక్షించుకొనవలెనని యాపేషలయించుండిరి. మహాత్ముడుతిక్కనితరవాసులును అలాచిక్కరైలు వారికి మార్గము చూపకలసినయవసరము లేక పోయెను.

ప్రశ్న:- వివిధరాష్ట్రముల నుండి వచ్చిన ప్రతినిధులలో భేదము లేమయిన భావమైనా?

జవాబు:- అట్లే లేదు. అందరినొక్కటిగా బాధపడుటల నను అందరియుదేశము లేకనయి మున్నందునను భారతీయులందఱే జాతీయకుచున్నారు.

ప్రశ్న:- అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసువలన దేశీయోజనము లెట్లభివృద్ధి నొందెను?

జవాబు:- చాల యభివృద్ధి నొందెను. కని విని యెటు గనే బాధ నందుటకు సంసిద్ధులయియున్న ప్రజలకు ఉధినివేగ జ్వరములంటి మనస్వరాజ్యము సమీపించిన్నది. ఇందువలన ప్రపంచజాతుల కుటుంబములో మనముగూడ పాగ్గానుట కనకాశము కలుగునంత జాతీయాభివృద్ధి నందగలము. కడింగు ప్రభువుగారి తెలివితక్కువ విధానమువలన ప్రజలయత్నావము మరింత హెచ్చగుచున్నది.

ప్రశ్న:- కాంగ్రెసు ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి జరిగినా? ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యపు తీర్మానమును గూర్చి వియత్నేములో మేమి?

జవాబు:- ప్రతినిధుల నడత, గౌరవ, భావములం దేమి, తీర్మానములు యుదేశమం దేమి, నాయకులను, అలాచినకర్తలును మార్గము చూపుట యవసరము లేకపోవుటయందేమి, యాదేశీయ మహాజన భూమి వానికంటె ఎక్కుడు ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి జరిగినది.

ఏకచ్ఛత్రాధిపత్య తీర్మాన మనగా నాకర్షణ కాలేను. అనంత సమయమునం దుపయోగించుటకుగాను మహాత్మునికి కొన్నియధికారము లిచ్చిన తీర్మానమనితలం చెదను. దేశీయమహాజనలో యావిషయము జరిగిన చర్యను విశేషికిరింపవలె నన్న చాలనేపు ధ్యము. మైకి మాడగనే తీర్మానము విచిత్రముగ

తోచక మానను. నన స్వాతంత్ర్యపోరాటములో యాస్థి రాక వీలులేదు. కాంగ్రెసువారును ప్రజలు ఇట్టిచర్య తీసికొనిన యెడల కలుగు యిబ్బందులను నాగవుత కాంగ్రెసులో విశేషికిరించియుండెను. అయితే అనుకొనినసంకల్పనేకము జరిగినందున నీ పని చేయవలసికచ్చెను. అధికారులు విశేషిచర్యలు తీసికొని యుండవలెనను మహాత్ముని కిట్టి యధికారములు వచ్చియుండెడివి గావు సరిగదా దౌర్జన్యకారిత యసహాయాద్యమనూత్రమును మాత్రమట నుండనిచ్చి, కాన్య క్రమము నంతను మాన్యచేయవలె నను పక్ష మొకటి బయలుదేరి యుండెడిది. కావున నిర్బంధవిధానము కాంగ్రెసువారి కన్యాయము చేయుటయేగాక, నిరంకుశాధికారుల స్వభావ మాలాచించిన అదియేక గొప్ప పొరపాటు యున్నది. కాంగ్రెసునాయకులలో సంపత్తింపకుండ మహాత్ముడియధికారములను సాధారణముగ నుపయోగింపదని ధైర్యమున్నది. అత్యవసరమువలన నీచర్య తీసికొనవలసి వచ్చినది. ఇదియునుగాక ఒక సంవత్సరమునుండి మహాత్ముడన్ని సభలయందును ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యమే యనుభవించుచుండెనను విషయము మతకాదు. కాంగ్రెసు తీర్మానములను, దూకును ఎవరైన నిశ్చయము చేసినయెడల ఆయన తట్టుమనూడదనుండెను. చరిత్రాశ్రమ మరియొకటారి జరుగుచున్నది. మహాత్ముడు పూర్వపు అవివర క్రాంతిల వంటివాడు. అయితే ఆయన కలంజేసిన రక్తధారలును ఇతరనేరములను మహాత్ముడు చేయుటలేదు. క్రాంతిల తనపూర్వ స్నేహితులయిన సార్లమెంటు వారిని చెదగజల్తునప్పటికాన్యకరమును మామూలు మర్యాదలను ఎంతలత్వముచేసినో మహాత్ముడునంతే లక్ష్యము చేయును. క్రాంతిల "విధవ" స్త్రీకును పాల్గొంటున్నట్లు చెడల గొట్టించునపుడు భగవంతుని స్మరించెను గాని మహాత్ముడెల్లర మయములందును క్రిందజుట్టిన నిష్కల్మషమును చేయును. ఎప్పుడైన తప్పుచేసినయెడల "జిల్లియు ప్రాక్రసు" గ్రంథకర్తవలె తప్పు నివృత్తినును. మొత్తముమీద నీతిర్మాన మనకు మైనదని అందువలన లాభమే కలుగుననియు నాకు తృప్తి యయినది అదియునుగాక యాతీర్మానమునకు తాత్కాలిక ప్రయోగముమాత్ర ముండును.

ప్రశ్న:- ఇట్టి గొప్పయధికారములను మహాత్మునికిచ్చుట వలన ఫలిత మేమి కావచ్చును?

జవాబు:- వీనికి యుక్తరచు క్రిందటిపక్ష కత్తములోనే యున్నది.

ప్రశ్న:- భారతదేశమునకు భవిష్యద్దశ యెట్లుండు నని మీరెంచెదరు? కాంగ్రెసువారు ముం జెల్లునకుచూచుకనెను.

జవాబు:- మనరాజకీయ భవిష్యత్తును నిర్దేశించుట ఒకలు కష్టము. కాని మనవిధి తేటతెల్లము. భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము వచ్చుననుక మన మహాత్ముడొక్కఁడు సాంఘికమే యుండవలెను.

"రాండు పేలులు సమావేశములు" "నారకమయిన సమాధానములు"ను విచ్చి భ్రమయని వాచమ్యము. ఇట్టి ప్రయత్నము లెప్పుడును పరాజయ మందును. అందులో రీడింగుప్రభువు ప్రభుత్వముతో తప్పుక పరాజయ మందును. ఈస్వామయూర్తి రాజకీయచేత్రగారి మనోభావములు బహువిచారకరమయినవి. మనకు స్వరాజ్యమును బ్రీటిషుప్రజలను పార్లమెంటువారును వానము చేయవలెను. లేదా మనము ఖచ్చితమొగము చేయవలెనని ఆయన తుద్రముగ చెప్పెను. ఈభావములు నిజమైననూత్రము లయినప్పటికిని యిట్లు చెప్పట ప్రస్తుత సమయములో బహువిచారకరము. కాంగ్రెసువారిలో కిట్టి చింతిరుగబాటు చేసి రక్తధారలు చేసినగాని స్వరాజ్యము రాదని నమ్మువారున్నారు. మరుగురాదు. ఇట్టివారు క్రమము తగ్గిపోవుచున్నారు. కాని ఉన్నవారియభిప్రాయములను దృఢపాచి ప్రోత్సహించుట కీయుపన్యాసము సహాయము చేయను. అసింసరే మనమతము. ఈ మనములో నకు గొప్పనమ్మక మున్నది. కావున రాజప్రతినిధిగారి వివాదకరమయిన యభిప్రాయమును ఖండించుటకు వెనుదీయను. అత్యంతమునం దిద్దము చేసికొనిన యెడల భారతీయ ప్రజలు అండ్లె యులయాస్తినుని తేలును. కాని రాజప్రతినిధిగారు చెప్పినంతమునుటలేదని తలంకును. అండ్లె యుల పరదేశ నిర్ధాంతములలో "వానముచేయుట" అనుపదమునకు విచ్చిత్రమున్నట్లుగపడుచున్నది. పదునైదు సంవత్సరములక్రిందట కామన్నగల్లో జపానుతో చేసికొనిన సంధినిసార్వ ప్రశ్న దాగా, సంధి "చేసికొన" లేదు. ఇంధి "దానముచేసికొన"ని దిద్దిరి. ఈవిషయము చూచి ప్రపంచమంతయు నిర్భాంతపోయిరి. జపానువారికి కొంతకాలమునకును చాల కష్టము కలిగినది. దాని నెట్ల యర్థము చేసిరి. జపాను వారెక్కి తృప్తిగరముగనే యున్నదని తలచిరి. రాజప్రతినిధి

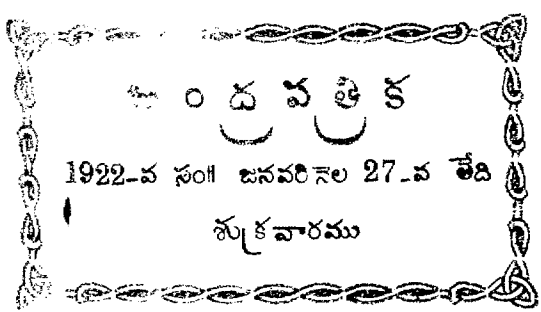
గారు దానముచేయు శపథము నీయార్థమున నుపయోగించెనే మోతని నే నెంచుచున్నాను. ఎటులైనను జపాను రాజకీయవేదాంతము బాగుండలేదని తోచుటకు వీలునుండలే నున్నాడేయన్నాను. సమావేశమునకు వీలయినసానుభూతి అనునట్లు లేకలేదు. భారతీయప్రజలతో సమాధానము చేయటకు రాజప్రతినిధిగారికి గాని వాగ్దానమునుగాని ఎట్టి యధికారము లేదు. నైతికముగ విచారించినప్పుడు, రాజగారిపక్షమునను వారిసంకల్పంబవక్షమునను, ఈ గొప్ప జాతీయసమస్యలో సమాధానము చేయటకు భారతీయప్రభుత్వమువారు తగగు.

ఇట్టి ప్రజలతో సమాధానము చేయుటకు సర్వకార్యకర్తలతో నొక రాయలక వివాదమునగాని హైకవివాదమునగాని గాని భారతదేశమునకు పంపవలెను. ఈకవివాదమందలికి హార్డింజి ప్రభువు యుక్తముగనుండును. తేకున్నయెడల హార్డింజిప్రభువు మాన్యప్రభువునక విలియంమేయరుగారులు చేరిన సంఘమయిన యెడల యత్నంబులను. వీరందరికిని భారతరాజకీయములు బాగుగ తెలియును. నిరంకుశపాలకుల దుర్భిప్రాయములు వీరికి లేక. ఇట్లు వీలులేనియెడల, ఇంకెవ్వరును లేరు. అప్పుడు కాంగ్రెసులోని తృప్తికరమనేకముగూర్చి ఇంగ్లాండుకుపోయియున్నంతోమహాముఖిని పరిష్కారము చేయుట కధికారముతో ప్రతినిధులనేర్పాటుచేయవలెను. అంతేగాని "సిఫారసులు" మాత్రము చేయవలభారతీయప్రభుత్వముతో సమాధానము లంపిస్త్రీకరములు. ఈలాటిప్రయత్నములుమాత్రమే జరుగుట మాడ నాకాశ్చర్యమగుచున్నది. ఇట్టిప్రయత్నము లింకను సాగించునటునున మన రాజకీయకార్యభారము వృద్ధియయి చిక్కులువచ్చును. యుక్తమైన సుధికి యాహ్వానము వచ్చునపుడు కాంతియాంశోభమునచేయుచునే నుండవలెను. పార్లమెంటుతో సంబంధము లేకుండ యిట్లు చేయుటకు క్రమముగనే వీలున్నదని నాగవుత్రపు కాంగ్రెసులో చెప్పియుంటిరి. వీనికి విద్వంసుమనస్య తాత్కాలిము మనము పార్లమెంటువారి "వానము" కొక కెడుదను. మలేయవనరమగు పక్షమున రాజకీయ అధిక స్వాతంత్ర్యములతోజుట మనముచేయు ప్రయత్నము లన్నియునిక కట్టిపెట్టవచ్చును.

జపాను ప్రధానమంత్రి యు పన్యాసము

ఈనెల 21 వ తేదీ జపాను యంత్రములు డయలు (పార్లమెంటు) సభలో విశేషసంబంధములను గూర్చి జపా ప్రధానమంత్రి నైకాంటు తఖానీగా రువ్వగిండిరి. "ససాను సార్వభౌముడు దీర్ఘవ్యాధికి పాలుపడి యుండుటచే 21-11-21 వ తేదీకి యువరాజుగారిని రీజెంటుగా నేర్పరచితిమి. అప్పటి నుండియు యువరాజుగారే రాజకార్యములను భూమిగ న్నారు. యువరాజుగారి సామర్థ్యము జపానుదేశీయులకందరి కిది విదితమేగాన వారి పరిపాలనము ప్రజలకు సౌఖ్యప్రదముగా జరుగవలదు. సంపూర్ణ విక్రాంతిని బడసి సార్వభౌముడు శీఘ్రముగ పూర్ణాశాన్యమును బడయుదురుగాక యని దేశీయులందరు నేకత్రయముగ నర్పేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నారు.

విశేషములతో మనదేశమునకు మైక్రోగ్రాఫును విచ్చి జెందుచున్నది. యువరాజుగారు రానునెలలు సామర్థ్యవీర్యములందు సంపాదించుచేసి అన్ని దేశముల రాజులతోను ప్రతినిధిత్వ కావంతోను మైక్రోగ్రాఫుని గడించిరి. నేనలకు తెల్లముగ చెప్పుటకు సమర్థులను పరిష్కరించుటకు అనుకూలారి ఆహ్వానము ననుసరించి మన ప్రతినిధులు వాషింగ్టను సభకు వెల్లిరి. పరిశోధ ప్రాణమున కాంతి సంజ్ఞాజమును గూర్చిని యుండెదదే. మైక్రోగ్రాఫును కిటికీలో బరిగెను. నేలను స్త్రీయ విషయము. గూడ తల్లో జరుగునపు. వాషింగ్టను సభలోన ప్రపంచమున కాంతినిష్ఠముగా నెలకొల్పుటచేకూరగలదన్న దేశములవారి చరకాలమునుండి దీనికొరకు ప్రయత్నించుచున్నారు. నీనాటి అనుకూలసంబంధమును కలిగించుటకు వాషింగ్టనులో తిగి వీర్పాటులు జరుగుచున్నవి. హెంటుంగు విషయమున చీనాల్ రాయబారులు జరుగుచున్నది. మైక్రోగ్రాఫు సక్రమవిభామేష్టగానే మననేక లంఠినుండి స్వదేశమునకు రాగిలభ. నేనలకు తెల్లించుటకు నిశ్చయింపబడినతో మనకు కొంత ఆనాయము మిగులును. కాని నెంచుటకు క్షయపరుచవలసినదియను బాగుగా యోచించి నిర్ణయింపవలెను. ప్రాథమిక విద్య, వీటి వారులు వీనికింద వ్యయపరుచుదగు నని చొరగియున్నా రాజుగారిచిందిరి. జపానుదేశము నానాదేశసంఘములందును వాషింగ్టను సభయందును గూడ సాల్గునోసినది. నేనలకు తెల్లించు మిచ్చులు జరుగుటలకు అన్ని దేశములవారును వాషింగ్టను పరిశ్రమలను వాజ్యయమును విజ్ఞానమును పెంపొందించుదురు. అందరికను విషయమగ పోటికి లంపబడవలగునట్లు చేయవలెను. దేశీయముగూడ నానాభ్యాసులు. సభివృద్ధి నొందింపవలెనని జపాను ప్రధానమంత్రి నుడిచెను.

పన్నుల ప్రశ్న

గంటూరులో నుడుచుచున్న పన్నుల నిరాకరణ ప్రశ్న, ఎల్ల రోజుల వర్షాన్ని సత్కీర్తనముగా నాకర్షించెను. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానముగ తమదృష్టి సీమిషయమై మరల్చిరి. పెదనందిపాడు ఫిర్యాదు సైనికుల నంపిరి. పన్నుల నిచ్చుటకు నిరాకరించెడివారి భూములను ప్రభుత్వమువారు కొనవలసినపుడు వానిని నిమ్మజాతులకును, సైనికులకు ఇచ్చినై చెడమని ప్రకటించిరి. జప్తులు చేయునపుడు ముందుగా భూమిని జప్తుచేయవలయునని ప్రచురించిరి. వేలము త్వరలో జరుగుటకు జప్తునకును వేలమునకును మధ్యనుండే యంతరమును తగ్గించుటకు చట్టమును కావించెడ మనిరి. చిత్తుచట్టమును ఫోర్టు సెంటుబాజ్జి గెజెట్టులో ప్రకటించిరి. రాజీనామా చేసిన గ్రామోద్యోగులకు డిస్మిసు చేసి వారి వంశపారంపర్యపు హక్కును తొలగించుట కొక చట్టము గావించెడమనిరి. ప్రభుత్వ పద్ధతుల యెడ తమయస్మత్తి జూపుటకు, ప్రజలు పన్నులనిరాకరణమునకు తలపెట్టిరి. ప్రజాశయములను ప్రభుత్వమువారు గౌరవించి వానిని సఫలపరుప జేయుటకు, ప్రజలు సహాయ నిరాకరణోద్యమమునకు బూనిరి. పన్నుల నిరాకరణము, సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమమునం దేర్పరుపబడినయంతర్భాగమే కాని వేరు కాదు. పన్నుల నిరాకరణమునకు గూడ ప్రజలు తలపెట్టవలసినంత సంగృహితి దేశమున నడుచెనుటకు, స్వేచ్ఛదృక్పథమే మూలకారణము. పంజాబు, బెంగాల్, స్వరాజ్యసమస్యలు దేశము నాందోళనమున ముంచెనని ప్రభుత్వమువారి యెరుగుదురు. ప్రజలెంత మొరలిడినను, ఈసమస్యలు పరిష్కారము గాంచలేదు వేరుసాధనము లేక, ప్రజలు సహాయనిరాకరణపద్ధతి నవలంబించి, స్వయం కృషిపై నాధారపడి, ఇంతవరకును పాటుబడుచుండిరి.

సహాయనిరాకరణోద్యమమును మొదలుకొందరు పరిహసించిరి. దానియెడ నుపేక్ష వహించిరి. ఉద్యమ మిందుమూలమున నడగిపోవుటకు మారుగ నానాటి కభివృద్ధి జెందెను. సహాయనిరాకరణోద్యమాభివృద్ధి అధికారులకు కంటకముగ జెడను. ఉద్యమమును వెకలించుటకు వారు తుదకు బ్రయించిరి. కాని, ఉద్యమబలము దేనియందు కలదో వారు గ్రహించరయిరి. పిడుగునకును బియ్యమునకును ఒకటేమంత్ర మను సామ్యమున, ద్వారా న్యము నడగదొక్కట కుపయోగించెడి మార్గములనే అహింసాబద్ధ మగు నిరాకరణోద్యమము పట్లగూడ నుపయోగించిరి. ఫలితము అనుకొనిన దానికి విరుద్ధముగ పరిణమించెను. నిర్బంధములను తీవ్రముగ ప్రయోగించిన కొలదియు, నిరాకరణోద్యమమును విజృంభించెను. దేశమునం దిది సత్వరముగ ప్రబలమైచెను. లా, ఆర్డరుమంత్రము జపించెడి అధికారులు, దాని నిజభావమును గ్రహింపజాలక పోయిరి. లా, ఆర్డరు, సురక్షణము ప్రజాశయములను సఫలపరుచునపుడే జరుగును గాని

వానిని నిరసించుటచే జరుగదు. నిర్బంధములు, న్యాయనిర్వహణమునకు విరుద్ధములు. న్యాయనిర్వహణము ప్రజలమఖమునకు గాక, వారిసౌఖ్యమునకు మార్గముజూపవలెను. ప్రజలమఖమునకు దారిజూపెడి నిర్బంధ ప్రయోగమునకును, న్యాయనిర్వహణమునకును సంబంధములేదు. ఒకదానిని మరియొకటిగ రీడింగు ప్రభువుగారు తలచుచున్నారు. ప్రస్తుత మేర్పడిన సందర్భానికి ఈ యజ్ఞానము ముఖ్యకారణ మగుచున్నది. నిజసందర్భములను గ్రహింపకబోవుటచే, గాయ మొకచోట నున్న చికిత్స నింకొకచోట గావించుచున్నారు. నిర్బంధ విధానమువలన సహాయ నిరాకరణోద్యమము తొలగిపోవడని, నిశ్చయమయినను ఇంకను అధికారు లామార్గమునే త్రొక్కుచున్నారు.

సహాయనిరాకరణోద్యమము తొలగవలయుననిన, అది జనించుటకు గల కారణములను ముందగ తొలగింపవలయును. ప్రజామనోరథము సీడేర్పుచో, ప్రస్తుత సందర్భానికి తొలగిపోవును. ఫలప్రదమగు సీమార్గమును ప్రభుత్వమువారు అవలంబించుటకు బదులుగ, ప్రయోజన రహిత మగు నిర్బంధ మార్గమును అవలంబించుటచే నిరాకరణోద్యమము ప్రబలమగుచున్నది. ప్రజలు తుదిరంగమున ప్రవేశింప బ్రయత్నించుట జరుగుచున్నది. తమ దృఢవాంఛ లీడేరుటకు పన్నుల నిరాకరణమునకు ప్రజలు పూనవలసిన స్థితి వచ్చుట, పరిపాలనాస్వభావమును తేటపరుచుచున్నది. ఇట్టి స్థితినుండి బయల్పడుటకు మార్గమేమి? ప్రజాసౌఖ్యమే అత్యుత్తమమార్గము. ఆమార్గమును త్రొక్కుటకు బదులుగ తీవ్రతర నిర్బంధములను విధించుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనుచున్నారు. ఈ నిర్బంధములు, ప్రజల యొకమత్యము మరింత బలపడుటకు, మార్గము జూపును. ప్రభుత్వమువారు నిమ్మజాతులకు జూపిన యాకర్షణమువలన, నిమ్మజాతులయెడ, తదితర జాతులు ఎక్కువ దాక్షిణ్యముతో బ్రవర్తించి వారి యోగక్షేమమును పెంపొందించుటకు, పాటుబడ ప్రోత్సాహము గలుగును. అధికారుల పట్టుదలవలన, మద్య పాన నిషేధోద్యమమునకును, స్వదేశీవస్త్ర నిర్మాణమునకును, జన్మ స్వాతంత్ర్య సురక్షణమునకును ప్రజలలో నధికోత్సాహ మెటుల గలిగెనో, అటులనే నిమ్మజాతులధర్మము, అస్పృశ్యతాదోషనివారణముల పట్లను లట్టి యుత్సాహమే ప్రవర్ధిల్లుననుటకు సందియములేదు. సహాయ నిరాకరణ కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు, ప్రజలు కొంచెము వెనుకాడినను, అధికారులెప్పటి కప్పుడు నిర్బంధముల మూలమున వారిని హెచ్చరించుచు, ఆలోచనమును తొలగించుచున్నారు.

సామాజ్య శాసనసభలో సయితము, గుంటూరు పరిస్థితులగూర్చి ప్రశ్న యడుగబడెను. ప్రస్తుత గుంటూరు పరిస్థితులగూర్చి వర్తమానము ఏమయిన దెలిపెదరాయని విన్నవించిన సర్ జెమ్ సెట్జ్ జీజీభాయిగా రకుంగ, సర్ విలియం విక్ శెంటుగారు బదులు జెప్పిరి. మద్రాసు ప్రభుత్వ ప్రకటనమును వారు సభ్యులకు చదివి వినిపించిరి. గుంటూరులో పన్నులనిరాకరణము నెదుర్కొనుటకు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు అవసరమగు శాసనములను కాపించెడరనిరి. ఇంతకన్నను తమకు వివరము లెవ్వియు తెలియలేదని పలికిరి. గుంటూరు కలెక్టరుగారు పరిస్థితుల తీవ్రతను గుర్తించి రనియు, పన్నులను తీవ్రగ వసూలుజేయలేకబోయి రనియు, అల్లరు లేవియు, రిపోర్టు గాలేదనియు, సాయధశకటములును, కాల్బలమును పోలీసువారికి తోడ్పడుటకు గుంటూరున కంపబడె

ననియు, సర్. విలియం విక్ శెంటుగారు దెలిపిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశమును విక్ శెంటు గారు నెల్ల డింపకబోయినను, దాని వైఖరి తెలిసియేయున్నది. బొంబాయి సమావేశము గూడి తీర్మానించినను, ప్రముఖులు గొందరు సమాధానము గురుర్పుటకు విశేషముగ పాటుబడుచున్నను, ప్రభుత్వద్వక్తకృతమునం దేమియు మార్పు గలిగినటుల తోచదు. దేశమున నానాటికి ప్రజలు చున్న యశాంతి నెదుర్కొనుటకు, నిర్బంధములే ప్రభుత్వమువారికి శరణ్యమగుచున్నవి. ఆంధ్రదేశమునందును, అందు ముఖ్యముగ గుంటూరు మండలమునందును, వ్యవహార మెటుల పరిణమించునో యని, దేశమంతయు నాతురముతో ఏర్పించుట విలక్షణము. గాంధీమహాత్ము డీవిషయమై అత్యంతాతురము గను బడుచు చున్నారు. వారు యంగు యిండియా పత్రిక కీ విషయమై వ్రాసిన వ్యాసమును విన్నవించినము ప్రచురించియుంటిమి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సభవారు గుంటూరు నగరమున గూడి ఈ విషయమై కడుదూర మాలోచించి ఈ కింది తీర్మానమును కావించిరి. “జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీవారు యిదివరకు తీర్మానించినట్లు పన్నుల నిరాకరణమును అన్నితాలూకాలలో మొక్కసారి సాగించుటకు బదులు స్వల్పప్రదేశమును నిర్ణయించి, అనిర్ణీత ప్రదేశములో డిల్లీ షరతులు ఎంతవరకు పూర్తియైనవో విచారించుట కొక సంఘము నేర్పాటుజేసి, వారి అభిప్రాయమును బట్టి చివరకు పన్నుల నిరాకరించు విషయమును తీర్మానింపవలెనని ఈ కమిటీవారిభిప్రాయపడుచున్నారు.” కార్యనిర్వాహక సభ వారి తీర్మానము ప్రస్తుతస్థితి కెంతయు సనుగుణ్యముగ నున్నదనుటకు సందియములేదు. ఈ తీర్మానపు ప్రాముఖ్యమును గ్రహించుటకు కొన్ని సందర్భములను గుర్తించవలయును. అనామధాబాదు కాంగ్రెసుసభలో శాసనాతిక్రమణముగూర్చి తీర్మానించుటలో ప్రతిరాష్ట్రమునకును రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య మొసగబడెను. శాసనోల్లంఘనమునకు గడంగిముందు డిల్లీలో నిర్ణయింపబడిన నియమములను ప్రజలు నిర్వహించి యుండవలయునని తీర్మానింపబడెను. పన్నుల నిరాకరణముగూడ శాసనాతిక్రమణమున భాగమని ఎంచి, విజయవాడలో ఈనెల ఏడవతేదిన గూడిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు, అసహాయోద్యమ ప్రణాళికలోని చివర మెట్టుయిన పన్నుల నిరాకరణమును ఆంధ్రదేశములో నమలులోపెట్టుటకు తరుణమా సన్నముయనదనియు, దీనిని ఆచరించువారు డిల్లీలో అఖిలభారత సంఘమువారు నవంబరులో చేసిన షరతులకు లోబడి ఆచరణలో పెట్టవలయుననియు ప్రతి జిల్లాసంఘమును వారివారిజిల్లాల పరిస్థితులను గమనించి జిల్లానంతలోగాని కొన్నికొన్ని భాగములలోగాని ఈ కార్యమును అమలులో పెట్టవచ్చుననియు, జిల్లాసంఘములు తీర్మానము జేయువరకుగాని, ఈనెల 20 తేదీవరకు గాని ఆంధ్రదేశమునం దెల్లను మొదటి కిస్తిని ఆపుదల చేయవలయుననియు, తీర్మానించిరి. గామపాలకులు రాజీనామా నీయవలెనని గూడ తీర్మానించిరి.

ఈ తీర్మానము ననుసరించి గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు 12 తేదీని పొన్నూరు నందు గూడి తెనాలి, గుంటూరు, బంగోలు, రేపల్లె తాలూకాలలో కొన్ని ఫిర్యాలు దప్ప మిగిలిన భాగములందు ల్యాండు రివిన్యూ మొదలగు జనప్రతికిస్తీపన్నులును, జిల్లాయందంతటను యికోకంటాక్కు పన్నును వీయకుండునటుల తీర్మానించిరి. 14 తేదీన బొంబాయి నగరమునందు సాయకుల

మావేళము జరిగెను. ఆ సమావేశమునకు గాంధీ హాజరును ఆహ్వానింపబడెను. బొంబాయి సమావేశ తీర్మానములను సరించి, 17వ తేదీన గూడిన కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు, కాంగ్రెసు లిలుసమావేశమున కేర్పాటులు జరుగులోపుగ 31వ వరకు శాసనోల్లంఘమును ప్రారంభింపగూడదు, తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానము ప్రకారము, ఉంటారుమండలమువారా రారంభింపదలచిన పన్నుల రాకరణమును మానుట ముఖ్యమైయుండెను. అందుచే, నింతవరకు గుంటూరునం దనలంబింపబడిన పద్ధతి పన్నుల నిలుపుదల యగును గాని, నిరాకరణము గాజాలదు. మరియొక విషయము. డిల్లీ షరతులను ప్రజలు నిర్వర్తించిరా లేదా? నిర్వర్తించి, ప్రజలీ యుద్ధ మము ను దౌర్జన్యరహితము గ కౌ న సాగిం ప గలుగు చో, తా న భ్యంత రపెట్ట న ని గాంధీ మహాశ్వేదము కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారికి తెలిపెను. డిల్లీ నియమముల ప్రకారము, ప్రజలలో నధిక సంఖ్యాకులు తమకు సరిపోయెడి కిద్దరు బట్టలకు తయారుజేసి వానిని ధరింపవలయును. అస్పృశ్యతను తొలగింపవలెను. మనోవాక్యాయకర్మలందు అహింసాధర్మము నవలంబింప వలయును. ఇతరులతో వీరు భిక్షమత్సరమున మెలంగవలయును. తగినశిక్షణము లేనిది, పన్నుల నిరాకరణమునకు గడంగుట అపాయకరమని గాంధీమహాత్ముని యభిప్రాయము.

బర్మోలీయందు తా మివిషయమై పని జేసి ఫలితములను చూపువరకు ఇతరు లిందుకు బూనకుండుట శ్రేయస్కరమని మహాత్ముడు సూచించుటకు, కారణ మిదియే. గాంధీమహాత్ముడు బర్మోలీకి నిన్నటిదినము వెడలినట్లు, అస్సాసియేటెను ప్రెస్సువారు తెలుపుచున్నారు. బొంబాయి క్రాంతి కలు వృత్తాంతము ప్రకారము, బర్మోలీ ప్రజలకు శాసనోల్లంఘనమునకు సంసిద్ధుల జేయుటకు మహాత్ముడు పట్టుకొనుట అక్కడనే నిశ్చయించెదరని తెలియుచున్నది. ఆంధ్రులకు నిరుత్సాహపరచుట మహాత్ముని యుద్దేశముగాదు. ప్రజలవిధులలో పదింట తొమ్మిదిపాళ్లు శాస్త్రవ్యయ సంభవింపకుండ అహింసను సంపూర్ణము గ నిలుపుట ముఖ్యమని మహాత్ముడు తెలుపుచున్నాడు. అంతటితో నయినను ప్రజలధర్మము పూర్తిగాలేదు. మిగిలిన నియమములనుగూడ ప్రజలు నిర్వహింపవలయును. తగిన కట్టుదిట్టము లేర్పడని యెడల, మహాత్ముడు తెలిపినట్లుల పిమ్మట ఏ దురవస్థ సంభవించినను బాధ్యత యంతయు ప్రజలపై నిలిచియుండును. మహాత్ముని యుపదేశమును, ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహక సంఘము వారు గుర్తించిరి. అందుచేపన్నుల నిరాకరణమును అన్ని తాలూకాలలో నెక్కసారి సాగించుటకు బదులు స్వల్పప్రదేశమును నిర్ణయింపవలె నని సూచించిరి. ఆ నిర్ణీతప్రదేశమున డిల్లీ షరతులను శాసనరకు పూర్తియైనచో విచారించుట కొక సంఘము నేర్పాటుజేసి, వారి అభిప్రాయమునుబట్టి పన్నుల నిరాకరణముగూర్చి తీర్మానింపవలె నని సూచించిరి. డిల్లీ షరతులు నిర్వహింపబడెనా లేదా, దౌర్జన్యరహితవాతావరణము సుస్థాపితమయ్యెనా లేదాయని కనుగొని నిర్ణయింపవలసిన భారము జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘముపై నిలిచియుండును. స్వల్పప్రదేశమును నిర్ణయించుటచే నిజ సందర్భములను గ్రహించుట సులభము. ఆంధ్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘ తీర్మాన మందు చే, మహాత్ముని హేచ్చిక కనుగుణ్యముగ నున్నది. ప్రజ లీవిషయమై నెంతయూతురము గనుపటచున్నను తగిన నిగ్రహమును సయితము జూపుచున్నారు. కొన్ని జిల్లాలలో పన్నులను మొదట నిలి

పినను, కాంగ్రెసు సంఘతీర్మానముల ననుసరించి మరల చెల్లించుచున్నారు. కాంగ్రెసుసంఘము లెటుల నిర్ణయించిన, ప్రజలకు సమచుటకు సంసిద్ధులగుట వారీయందలి స్వపరిపాలనాశక్తికి ప్రబలనిదర్శనము. ఇట్టి యద్భుతశక్తిని కనుబటచున్న ప్రజలకు, త్వరలో గమ్యస్థానము జేరుట కాటకముండదు. ఆంధ్రులీతరుణమున అహింసా వ్రతమును నిష్కర్ష గ నాచరించి, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును ప్రశంసార్హముగ నిర్వర్తించి, చరితార్థులగుచుగోక!

బీహారు శాసనసభ: క్రిమినలులా సవరణచట్టము
బీహారు రాష్ట్రమునందు క్రిమినలులా సవరణచట్టమును తీసివైచి, నిర్బంధితులకు వదలివేయ వలయునని బీహారు శాసనసభలో నెకతీర్మాన ముపపాదించబడెను. ఈ తీర్మానముపై దీర్ఘ చర్చ జరిగెనని నిన్నటి దినము తెలిపియుంటిమి. యూరపియను స్టాంటరు సభ్యుడు సహకారవాదులు పిరికిపంద అని అధిక్షేపించెను. ప్రభుత్వవక్తమన గా. మెక్ ఫర్సనుగారు ప్రసంగించుచు, తీర్మానమునకు విరోధము గనుబటచిరి. మద్రాసు రాష్ట్రమునందు శాసనాతిక్రమణము నిదివరకే ప్రారంభించి రనియు, గాంధీ పెట్టినగడుపు ఆదాదినములు మాత్రమే గలదనియు, ఇట్టిస్థితిలో క్రిమినలులా సవరణచట్టమును తీసివైచుటకు వీలు లేదనియు, వలికిరి. శాసనసభ్యులలో భూస్వాములును, రయితు ప్రతినిధులును ఈ తీర్మానమును ప్రతికూలించవలె నని కోరిరి. కాని, శాసనసభ్యులెవరును మెక్ ఫర్సను గారి హితమును పాటించలేదు. ప్రభుత్వ సభ్యులు తప్ప మిగిలిన సభ్యులందరును తీర్మానమున కంగీకారము జూపిరి. తీర్మానము శాసనసభవారిచే సంగీకరింప బడెను. ప్రభుత్వమువారు న్యతిరేకాభిప్రాయ లైనపుడు, ఇంత మాత్రమున కలిగెడి లాభ మేమియు లేకబోయినను, శాసనసభ్యులయభిప్రాయ మేలేదన నున్నచో వ్యక్తమయినది. దేశములో నన్నివత్తుములవారును నిర్బంధవిధానమునకు ప్రతికూలు రనుటకు సందియములేదు. కాని ప్రభుత్వమువారి సంగతి నిగుర్తించి, తమ పద్ధతిని మార్చుకొందురా?

క్రొత్తచట్టము
పోలీసువారిలో ప్రభుత్వ ద్వేషమును వ్యాపింపజేసిన వారిపై నిర్బంధముల విధించుటకు క్రొత్తచట్టము నొకదాని నుపపాదించెదమని, సర్. విలియం విక్ శెంటు గారు, హైందవ శాసనసభలో బలికిరి. ఇదివరకున్న చట్టములు చాలపు గాబోలు.

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారి సుచారము
మంగుళూరివారికి చిరకాలముండిట చే నబడిన వాగ్దానము చెల్లించుటకు కేశవహాసనిధికి ధనము చేకూర్చుటకు ఆంధ్రానుగారు మంగుళూరు వెళ్లెదరు. అటుండి తిరుచూరు పాలకులు మున్నగు స్థలములందు పోషితుల భిక్షములను చూచి కల్లికోటకు వచ్చెదరు. కల్లికోటలో నివసకు ఆంధ్రానుగారు పలువురు హిందూమహాత్ములుతో పలు సాయలు మాటలాడిరి. విప్లవమునందు విప్లవకు పాల్పడినవారు స్వయముగ చెప్పిన విషయములనుగూడ నాలకించిరి. పండితు కొనరెనను న్యాయమును వదలి కాంతిని కలిగించుట కందరును కలసి పరిశోధనలను హెచ్చరించిరి.

లేడీ జ్యూర్సు
యవనైపు శ్రీ చెర్చి స్కూటిసుమిషనుకు చేరినడాక్టరు మార్టిను అను లేడీ డాక్టరు (వైద్యురాలు) పోషితుల భిక్షములలో వారికి సహాయమువేయుటకు కల్లికోటకు త్వరలో వచ్చునని తెలియుచున్నది.

స్థానిక వార్తలు

క్యాంపర్రు:—పి. డి. ఎ. అండుకంపెని ఆయుర్వేద సమాజమువారి (వెరిజేపి. నెల్లూరుజిల్లా) క్యాటలాగు మాకార్యాలయము జేరెను.

రెంటిచిత్రలహా: 17-12-21 తేదీన ఆంధ్ర యువకుల ప్రముఖ భాండగారము సావంపబడినది.

బొంబాయిలో: 28వ తేదీన ఆంగ్ల దేశమునకు బయలుదేరుచున్న "కాలిడోనియా" అను నావలో, 55 హెక్టార్లదాబ్బుగారు నెలపుమీదస్వదేశమునకు వెళ్లుచున్నారు.

ఒకమందు:— లండనులో నిజ్ లోడగ్ ఆండు కమి కలు కంపెనీవారు తయారు చేసిన కలరా యావధమును యిండియా ప్రభుత్వమువారు స్వమందు కలిపిన మందులో జేర్చిరి. ఈ మందుడి వతికి శస్త్రము కలెక్టరులు ఒప్పకొనవచ్చును.

శిస్తు నిటితీరున లేకుండుజేయుట:— నెల్లూరు జిల్లాలో నిచ్చ జాతులవారు సాగుజేసికొను భూములకు యీసస లీనుండి మూడు సంవత్సరములవరకు శిస్తు నిటితీరున యేమియూ లేకుండజేయుటకు కలెక్టరుగారు వ్రాసినదానిపైని ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరి.

భగవత్కృష్ణా ప్రసంగసభ:— 1922-వ సం॥ జనవరి నెల 28-వ తేదీ శనివారం సాయంత్రం 5-40లకు కృష్ణ జనమున్ను, 29-వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 4-30 గంటలకు పూతన సంహారమున్ను, కొండమండలము న్యూలు హాలులో కుంభకోణం - బ్రహ్మశ్రీ, పంచాపకేశ శాస్త్రిల వారి కలన కాలక్షేపములు జరిపించబడును.

సరేను ఫ్యాక్టరీ:— జి. డి. నెం. 2192 సరేను తయారుజేయుటకు కె. సి. శ్రీనివాసరావు ప్రారంభించిన పరిశోధనమును బ్రిటీష్ కంపెనీవారు సాగించి 1920 ఆగస్టు 20-వీయూ ఫ్యాక్టరీని తీసికొని మంచిరకపు సరేనును తయారు జేయుచుండిరి. అకంపెనీవారు పనిసాగింపలేమని తెలుపుటచే ప్రభుత్వమువారు దానిని 1921 ఆగస్టు 31 వ తేదీన తీసికొనిరి. దీనిని పనిజేయుచుటకు పరిశ్రమదైర్ఘ్యగారు దెల్పిన యంతములకును ఖర్చుకును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి.

చెన్నపురిమునుపటి ఆంధ్రజాతీయోపసంఘము :— ఈ సంఘము వారు ఆహమ్మదాబాద్ కాంగ్రెసుసంఘము తీర్మానింపబడిన తీర్మానప్రకారము జాతీయ కాలక్షేపక ప్రతిభాపత్రికలను ఆంధ్రములోను హిందీభాషలోను, చూతనముగా ముద్రించి విశిష్టాపత్రములలోని మంత్రులకు లోబడి, శాంతి పై న్యాయ, చేరగారువారి సంరక్షణములు తీసికొనుచున్నారు. కనుక కాంగ్రెసు సిద్ధాంతము సంగీకరించిన ఆంధ్రులను ఆంధ్రాభిమానులను, ఈ వైకార్యస్థానముగు తిమ్మకెట్టిపేటి 7 నెం ఆంధ్ర పత్రికాలయమున సభుకార్యదర్శిగారివద్ద ప్రతిభాపత్రికలపై సంతకములు చేయటకు ప్రార్థితులు. మాసంఘప్రచారకులగు చందన వెంకటరామయ్యగారుగూడ, శాంతిపై నిలబడు చేర్చుటకు నగరమునందు తిరుగుచున్నారు గాన హామిద్దముగూడ సంతకములు చేయవచ్చును.

పంచాయతుల రిజిస్ట్రారు జెనరలు:— 1920 మద్రాసు గ్రామపంచాయతీ చట్టము 37 (1) సెక్షను క్రింద, 1921 డిసెంబరు 15 వ తేదీ మొదలు ఒక సంవత్సరమువరకు పంచాయతుల రిజిస్ట్రారుపనిని స్వపించినందులకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించి ఆ పనికి యజ్. పాకలస్వామి ఆయ్యంగారిని నియమించిరి. ఆయన పంచాయతుల రిజిస్ట్రారు జెనరలు అని పిలువబడును. ఇందువలన పంచాయతుల ఆచరణ రిజిస్ట్రారులకును యాయనకును భేదము నూచిత మగును.

ఆనరరీ రిజిస్ట్రారులకును రిజిస్ట్రారు జెనరలులకును గల సంబంధమును గూర్చి ప్రత్యేకముగ ప్రకటింపబడును.

రిజిస్ట్రారు జెనరలు గారికి గావలసిన సిబ్బందిని గూర్చి ఆయనయే వెలుపవలయును.

ఇందులకు ఖర్చు 1921-22 సిబిలు ఆయనయ్య పట్టిలో మ్యునిసిపలు క్యాంపల యన స్పెక్టరుగారికై నియోగింపబడి వినియోగింపబడును.

పనికి భూము లేకుండ యజ్. పాకలస్వామి ఆయ్యంగారు మ్యునిసిపలు కౌన్సిలుల లోకలబోధకులకు సలహానిచ్చుచు మ్యునిసిపలు ప్రదేశములలో ప్రాథమికవిద్యాప్రదేశమునకు సహాయము జేయవచ్చును. (జి. డి. నెం. 2192 యల్. యల్.)

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞంభణము

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

(0)

ప్రాధానము కోడి రామమూర్తిగారి లేఖ-ఆజ్ఞోల్లంఘనమునకు దేశము సంసిద్ధముకాలేదు.

(0)

. ఇతర రాష్ట్రములు

(0)

అలహాబాదులో ఆజ్ఞోల్లంఘనము - సభలకు జరుపుట

కలకత్తాలో వేలకొలది ప్రజలు చేరుట - గొప్పసభ - సేనలు పోలీసులు చెదరగొట్టుట-

500 మందిని పట్టుకొనుట - తుంటరులు పోలీసులపై రాళ్లు విసరుట

గాంధీమహాత్ముడు బర్మాలోకి వెళ్లుట

సంయుక్త రాష్ట్రములు-శాసనసభలో నిర్బంధ విధానమును గూర్చిన చర్చ-ప్రభుత్వమువారి అంగీకారము

బేహారు ఓరిస్సా-నిర్బంధవిధానపు చట్టములను గూర్చిన చర్చ - ప్రభుత్వమువారి ప్రాతికూల్యము.

తీర్మాన మామోదించబడుట.

ఆంధ్ర రాష్ట్రములు

ప్రాధానము కోడి రామమూర్తిగారి సందేశము.

సమిష్టి ఆజ్ఞోల్లంఘనము.

అస్మద్దేశీయులారా! ఆంధ్ర సోదరులారా! ఈనెల 24 వ తేదీని వెలువడిన బ్రిట్యూను పత్రిక (లాహోరు) లో ఆంధ్రదేశము నందలి ఆజ్ఞోల్లంఘనమును గూర్చిన యొక వ్యాసమును చదివి నేనత్యంత సంతోషభరితుడనైతిని. ఇంత స్వల్పకాలములో మీరింత ఘోరమగు సభివృద్ధిని బహుముఖము నేను సంపూర్ణముగ సానుక్రోశమును తెలుపుచున్నాను. ఇతరరాష్ట్రములవా రీ విషయమును మీకంటె వెంటనే ముందుగా ప్రచారమును ప్రారంభించినను గూడ మీ రన్ని రాష్ట్రములను ఎల్లప్పుడును శుభ్రముగ మించియే యుండునని నేను సంపూర్ణముగ విశ్వసించుచున్నాను. నే వాంఛదేశమున కమితమారమునందుమాట నిజమైనను నాశీరేదము దూరముననున్నదిగాని నా ఆత్మ మారము లేదు. త్వరలో నేనీవిషయమున శ్రద్ధగా పరిశోధననకాశము కలదుగాని ఘోరమును అపాయకము నగు నీ ప్రయత్నమునకు ఆంధ్రదేశము సంసిద్ధముగ లేదని నేను గ్రహించి బుద్ధి పూర్వకముగ నే వివరాలికి యుంటిని. ఈ స్థితిలో ఆంధ్రదేశము పుట్టి కై న (సమిష్టి) ఆజ్ఞోల్లంఘనము నవలంబించుటకు సంసిద్ధముగ లేనియే నేను తలంచుచున్నాను. నేను వెక్కువత్వములనుండి ఆంధ్రదేశ స్థితిని పరిశీలించుచుంటిని గాన మీరింత శ్రమముగ ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభించుట హానికరమని నమ్మకముతో చెప్పాలియున్నాను. మీరు స్వాసిద్ధముగా నున్నావని మహాత్మాజీకి ప్రాసితిగాని యొకమండలియైన మీ ప్రయత్నము విఫలమైన ఆంధ్రరాష్ట్రమున కరిగితిమాత్రమే గాక దేశమున కంతటికిని పరిశ్రమచేయుచు నున్నామోద్యమమునకే ప్రబలమగు నష్టమును కలుగజేయునని మీరు గ్రహించగోరెదను. కృష్ణజీవరాజు సామ్రాజ్యమును మున్నగు మన ప్రాచీనవంశకర్తల కీర్తిగూడ కళంకమును చేకూర్చును. అహమదాబాదులో దేశీయమహాజనసభ జరుగుటకు ముందే బర్మాలోనియును ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభింపవలెనని మొదట తలచిన మహాత్ముడు దానిని ప్రస్తుతము విమించుటకు ముఖ్యోద్దేశమేమి? దౌర్జన్యరాహిత్య విధానములకలన స్వరాజ్యమును బడయుట మహాత్ముని సంకల్ప మగుటచే బర్మాలోని ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభించిన దౌర్జన్యము కలుగదనునప్రకారము మహాత్ముడు కలుగలేదు. దేశమునందలితర రాష్ట్రములకంటె మీరు వెనుకబడి యుండలేదనుట నిశ్చయముగాని ఆంధ్రదేశమున బుట్టిన ప్రతివ్యక్తియును మౌత్యదేశము వెలుగొందుచుండునగాన ప్రభుత్వసంబంధములన సంపూర్ణముగ నాగ్రహకారణము కలిగిననుగూడ నామోక్షాన్ని ప్రజ్వలిత మగును. అందువల్ల మేలకంటె కీడధికమగు నుపద్రవము కలదనియే నేను భయపడుచున్నాను. నేను ఆంధ్రదేశస్థితిని స్వయముగ పరిశీలించుటకు భీమేశ్వరనెలలో ఆంధ్రదేశమునకు రాగలుగుదునని ఆశించుచున్నాను గాని నేనంటి తెవుడు వచ్చిన ననుకూలమో బ్రిట్యూనుపత్రిక ద్వారా నాకు తెలుపగోరెదను. అంతవరకును మీ రాజ్ఞోల్లంఘనమునకు గడంగిక దేశమునందన్ని రాష్ట్రములలోను జరుగు సభివృద్ధిని శ్రద్ధగా పరిశీలన గోరెదను. భవద్విగ్రహ సేవకుడు. ప్రాధానము రామమూర్తి. దానూయ 26-1-22.

బొంబాయి రాష్ట్రము

మహాత్ముడు బర్మాలోకి వెళ్లుట

ఈనెల 26 వ తేదీని మహాత్ముడు అహమదాబాదునుండి బయలుదేరి బర్మాలోకి వెళ్లును.

వంగ రాష్ట్రము

కలకత్తాలో సభ.

26 వ తేదీ మధ్యాహ్నము కలకత్తానగరమున కళాశాల చౌకునందు మిక్కిలి గొప్పసభ జరిగెను. వెక్కువేలమంది విద్యార్థులును వలంటీరులును సభకు వచ్చిరి. చుట్టుపట్ల రోడ్ల మీదగూడ ప్రజా క్రొక్కరిసియుండుటచే కొన్ని గంటలపేపు ట్రాముబండ్లు మున్నగు నన్ని బండ్లును నిలచిపోయెను. సభకు చెదరగొట్టుటకు అయధపాటు లగు ఘూర్కాపై నికులును వెద్రపోలీసు దళమును అచటికి వచ్చెను. ప్రజలు వెళ్లుట కంగీకరింపకుండు పోలీసులు వారి వైబడి లట్టా కర్రలతో కొట్టి, కొంతమందిని పట్టుకొనిరి. ఇతర గ్రామములనుండి వచ్చిన తుంటరులు పలువురు పోలీసువారిమీద రాళ్లు విసరిరి. ఒక సార్జెంటుకును యిద్దరు కనిష్ఠేయులకును గాయములు తగిలెను. అంతట పోలీసువారును ఘూర్కాలును పశుబలమును చూపిరి. చాలమంది బాలురకు చెబ్బలు తగిలెను. 500 మందిని పోలీసువారు పట్టుకొనిరి.

అసహాయ వాదులశిక్షలు-పునర్విచారణ

28 వ తేదీని జరిగిన రాష్ట్రీయ శాసనసభలో రాష్ట్రీయమునకు అమెండుమెంటు చట్టమును వర్తింపజేయుట గూర్చిన తీర్మాన మామోదించబడినందున ఆ తీర్మానము సమసింపించి ఆశీసులను తిరిగి విచారణ చేయుటకు తగిన ఏర్పాటుల కొన రించుటకు 29 వ తేదీ ఆదివారమునాడు లక్నోలో కమిషనరుల సభ జరుగునని 26 వ తేదీని జరిగిన సభలో సర్ లడ్విక్టు పోర్టరుగారు తెలిపిరి. వారికి వేయబడిన శిక్షలనుగూర్చి అన్ని కేసులను తిరిగి విచారణచేయుటకు హోల్డర్లువారిని అయోధ్య కమిషనరును కోర్టువారిని కోరవలెను. అను తీర్మానము 20 వ తేదీ నుపమాదించబడినది. పోర్టరుగారు రాతీర్మానమునకు ప్రతి కూలముగా మాటలాడినను అమెండుమెంటు చట్టముక్రింద అన్ని కేసులను తిరిగి పరిశీలించుటకు అడిమినలు జూడిషలు కమిషను ఏర్పిలుగారిని దొరతనమువారు నియమించిరి. శిక్షలను తగ్గించుటనుగూర్చి అతడు ప్రభుత్వమునకు సలహా నియ్యవలెనని కోరిరి. తక్కిన రాజకీయ సేరముల విషయమున దొరతనమువారు రంగీకరింప జాలరని తెలిపెను. తీర్మానము వదలు కొనబడినది. రివిన్యూ విభజనమునుగూర్చిన తీర్మానమునకు ప్రభుత్వమువారు ప్రతికూలుగా నున్నను 26 వ తేదీ నా తీర్మాన మామోదించబడినది. అనుకూలరకు ప్రతికూలరకు కంటె లెండు నోట్లు హెచ్చుగా వచ్చివి. 25 వ తేదీని జరిగిన సభలో తాడు వంతెనలచట్ట మామోదించబడినది. సివిలు అవగరవ్యయములను గూర్చి కొంతవర్ష జరిగినది. వ్యయముక్రమప్రకాశము జరిగినదని అధ్యక్షుడు తెలిపెను. ఆర్థిక సంఘము వారి విషయమును విచారించెదనని చెప్పెను.

నయ్యక్త రాష్ట్రములు

అలహాబాదులో సభ.

అసహాయోద్యమమును వ్యాపింప జేయుటకు అలహాబాదులో బహిరంగసభలను జరుపగూడదని అలహాబాదు పట్టణాధికారులు. సంఘ కార్యదర్శులకు జిల్లామేజిస్ట్రేటు నోటీసు పంపినను 26 వ తేదీని వాహికసభను జరిపెదమని ప్రజా అసభలో అసహాయోద్యమమును గూర్చి యుపన్యసించె తెలిపిరి. అధ్యక్షురాలగు కమలా నెహ్రూగారి సంతకము నోటీసులు వెలువడినవి.

వలంటీరులకు శిక్ష.

మేజిస్ట్రేటు కల్లసారా దుకాణములపట్ల బోధించిన లకు పదిమంది వలంటీరులకు అలహాబాదులో 6 నెల మొదలు 18 నెలలవరకు కఠినశిక్ష వేయబడినది.

బేహారు ఓరిస్సా

నిర్బంధవిధానఖండనము, రాష్ట్రీయ శాసనసభ

26 వ తేదీని మరల శాసనసభలో అమెండుమెంటు చట్టమును రద్దుచేయవలెనను తీర్మానము గూర్చిన చర్చ ప్రారంభమైనది. ప్రేక్షకులు చాల హెచ్చుగా వచ్చిరి వారందరూ చర్చను చాల శ్రద్ధతో గమనించిరి. నిర్బంధవిధానమును సమసింపము ప్రభుత్వమువారు తెలిపిన ప్రతికూలుమును పూర్తిగా ఖండించిరి. ప్రభుత్వమువారికి తెలుపబడుచున్నయము లెల్లప్పుడును నమ్మదగినవే యైయుండ వీని నిదర్శనపూర్వకముగా చూపిరి. అసహాయోద్యమవిధానము విప్లవమును కలిగించునని సభ్యులందరు నా విధానమును ఖండించిరి; గాని ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధవిధానము విప్లవము నంతకంటెను శీఘ్రముగ తెచ్చునని తెలిపిరి. రికచెంపి విట్టే, రాయబహద్దరు బ్యోతిర్యయ చట్ట (పూరిలాలో ప్రభుత్వ న్యాయవాది) గార్నిర్దయమాత్రమే చట్టమునకు ప్రతికూలురు. భారతీయులలో ప్రతికూలుడు చట్టరీ గాకొక్కరే. ఆజ్ఞోల్లంఘనము ప్రారంభింపబడలేదుగాన నిర్బంధవిధానమును ప్రారంభింపగూడదనుట నముచితము గాదు. ఆజ్ఞోల్లంఘనప్రారంభమునకు తత్సన్నాహమునకును ప్రభుత్వమువారు భేదమును పాటింపజాలరు. సన్నాహముపూర్తి కాగానే ప్రమాదకర మగుస్థితియే కలుగును. ప్రభుత్వమువారు రన్ని సాధనములను వినియోగించి ప్రతిఘటింపకున్నచో అసహాయవాదులు వారికి సాక్రమించి వేసెదరు; కాన చట్టము నుపసంహరించుట కిది సమయముగాదు. చెన్నపురి జభానిలో ఆజ్ఞోల్లంఘన మిదివరకే ప్రారంభమైనది. గాంధీగారు చేసిన గడు వికర దినములు మాత్రమే యున్నవి. నిర్బంధమును మానుటకు రాజప్రతినిధిగూడ సంగీకరింపవలెను రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల నట్టికోటిక కోరరాదు. కాన నీసభ వారి తీర్మానమున కంగీకరింపరాదు. వలంటీరు ఎవరాధము చేసినగాని వారిని పట్టుకొనగూడదు. అపరాధముచేసినవారిని మామూలు చట్టములక్రిందనే విచారించవలెనని దొరతనమువారికి వరకే ప్రకటించిరి గాన తీర్మానము యొక్క యుద్దేశముగూడ నీడెగినది. శిక్షితులను విడుదల చేయుటను గూర్చి ఆయాకేసుల రికార్డులను తెప్పించి పరిశీలించుట దొరతనమువారి రంగీకరించుట. కొందరికి మిక్కిలి హెచ్చుగా శిక్షలు వేయబడినమాట నిజమేగాని ఆకేసులలో దొరతనమువారు శిక్షలను తగ్గించెదరు. తగినశిక్షలను లేకుండ శిక్షింపబడినకేసుల నొకవైఖోర్టు జడ్జి మౌలివిచారణ జేయును. భూస్వామ్యులిదివరకే అసహాయోద్యమమునకు నష్టపడి ప్రభుత్వసహాయమును గోరిరి గాన వారి తీర్మానము నెదిరింపవలెను. రైతులప్రతినిధుల నియోజనమునకు విప్లవము ప్రతిరోధకమగును గాన వారు తీర్మానము సంగీకరింపగూడదు. తీర్మానమును వదలుకొనవలెనని పునపాదకుని కోరదనం మెక్సెరసనుగారు నుడివిరి.

ప్రశ్నలు

ప్ర—వలంటీరులుగా చేరిండులకు మాత్రమే శిక్షింపబడినవారి నందరిని వదలుదురా?

ఉ—రికార్డులమీదకుండ వాగ్దానమియ్య వీలులేదు.

ఉపపాదకుడు—రికార్డులమామట ప్రభుత్వపట్టము నిలుపుటకు కారణమాత్రమే యై వదలుట నిశ్చయమే యైనచో తీర్మానమును వదలెదను.

అధ్య—(రికముగా) మీరు ఖండితముగా నేదోయొకటి తెలుపవలెను.

ఉప—అది సభవారే పరిష్కరింపవలెను.

ఈ సంభాషణ జరిగిన పిమ్మట ఓట్లు పుచ్చుకొని ప్రభుత్వసభ్యులు మాత్రమే ప్రతికూలులుగా తేలిరి. తక్కినవారందరు ననుకూలముగ వోట్లనిచ్చిరి. తీర్మాన మామోదించబడినది. మార్చి 2 వరకు చెలగెను.

పంజాబు రాష్ట్రము

పండిత మాలవ్యాగారు

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు 26 వ తేదీని ఆంధ్రప్రదేశ్ సభలో ఆంధ్రభాషకు బహుముఖముగా

లాహోరులో విదేశీ వస్తు విక్రయ నిరీక్షనము

లాహోరులో 26 వ తేదీ మధ్యాహ్నము కలెటరులు

చేరుచేరు కట్టకొన విదేశీ వస్తుల దుకాణములకంద నిలిచి బోధించిరి. ఎవరిని పట్టుకొనలేదు.

ఫిరోజ్ పూరు జిల్లా-కాంగ్రెసు విచారణ

ఫిరోజ్ పూరు జిల్లా-విషయములను విచారించుటకు పంజాబు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారి రాజకీయ సంఘమును నియమించిరి. ఆ సంఘమువారు గలభా జరిగిన స్థలమున కేగి పరిశీలించి వచ్చి నివేదికను త్వరలో ప్రకటించును. ఉపసంఘాధ్యక్షుడు డా. పండిత రాంభజ దత్తుగారు సంఘము వారి పక్షమున నొక ప్రకటనమును గావించిరి. ప్రభుత్వోద్యోగి గుల ప్రకటనము నందలి కొన్ని విషయములను ఖండించిరి.

యువరాజుగారు

హైదరాబాదులో విశేషములు.

26-వ తేదీ యువరాజును హైదరాబాదులో యువరాజుగారు బ్రిటిషుకొంట్రామెంటుకు వెళ్లిరి. అచటి ప్రజలు వారికి స్వాగత మొసగిరి. మైదానముచేత చేరికొని ప్రజలు చేరిరి. వైఖానుగారు యువరాజుగారికి స్వాగత మిచ్చిరి. యువరాజుగారు నేనలను పరిశీలించిరి. ఆనాడు మధ్యాహ్నము యువరాజుగారు సికిందరాబాదులో పోలో ఆటవాడిరి. ఆనాడు రాత్రి హైదరాబాదుగారు వారికి విందుచేసెదరు.

లాహోరులో యువరాజుగారి రాకకు ఏర్పాటులు.

యువరాజుగారు వచ్చినపుడు విద్యుద్దీపములు వెలుగుటకు విద్యుత్తును అంత్రపు పనులనుగూడ పూర్తిచేయు చుండుగా ఎవరో యింజనులో కొన్ని భాగములను దొంగిలించుటచే దాని కధ్వరతరము కలిగినది. రాజకీయ అంత్రపు యిటుల చేసినను చున్నారగాని దానికిని దర్శనము దొరుకుటలేదు.

యువరాజుగారి రాకనుగూర్చి ఆలోచించుటకు పంజాబు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు 27-వ తేదీని జరుగును. తిరిగి మార్చి 28-వ తేదీన బడ్జెటుచర్చ జరుగును.

లివ్వల క్షేత్ర సంగీత సభ:— ఈ సభ యాజమా

న్యమున జనవరి 29 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు ఆరువది క్షేత్ర సంగీత సభ 1 వెంకటాచల క్షేత్ర విద్వాంసులు, పుండం, సంజీవరావుగారి ప్లాటును, మాయవరం సుబ్బయ్య క్షేత్రమును, ఆలగనది క్షేత్రమును, ఉమాయవరం సుందర రామయ్యగారి ప్లాటునుగల పాటకచేరి జరుగును.

పెజవాడ శ్రీమారుతీ మోతే హాలులో The Indian Dramatic Co., Masulipatam ది ఇండియన్ డ్రామేటిక్ కంపెనీ, శనివారం. బందరు 28-1-22.

అక్షర ప్రదర్శించు.

శ్రీరాముడు—డి. వి. సుబ్బారావుగారు (మెడలిస్టు) సీత—వి. వెంకటేశ్వరరావుగారు (మెడలిస్టు) అక్షరము—ఎ. వి. సుబ్బారావుగారు (మెడలిస్టు) టిక్కెట్లు: రు 2-0-0, 1-8-0, 1-0-0, 0-8-0, 0-4-0 శ్రీలక్ష్మి రు 1-0-0, ఆ 0-8-0, 0-4-0 K. V. Ramanaiah Naidu, Ch. V. Ratnam, President. Manager.

నోటీసు (3419)

సామ్రాజ్యపేట, టంకశాలవీధి, నెం 402 రు గృహమునందు ఆంధ్రా ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి లిమిటెడ్ బ్రాంచిని ఏర్పాటుచేసి యున్నామని ఇందు వలన సకల జనులకును తెలియపరచుచున్నాము.

అన్ని వ్యాధులకు కావలసిన ఆయుర్వేద ఔషధము లిచ్చుట యిత ధరలకు దొరకును. శ్రేష్ఠతరమైన కస్తూరి, గోరోజనము, కుంగును పువ్వు, పచ్చకర్పూరము మున్నగునవి కూడ యిచ్చుట దొరకును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి (లిమిటెడ్)

పాక్ ఆఫీసు నెం 19 హోస్కోడు, మద్రాసు.

భారత దేశ

అచ్చటి మనస్థితి.

కర్నూలు వెజ్టివుడు

తెలుగు యువరాజును గాంధీయజ్ఞానమును బహుళ: కలసికొనవచ్చును. వాగ్దానములలో నేమి మాట్లాడుకొందురు?

భారత నాయకుడు ఒకభాషా వేసికొనునని తల పవచ్చును. అతని భాషలోను తీసి తనకు మామూలు అభ్యాసములతో టిపిచయము లేనందున అట్లు వచ్చెనని చింతింపను. మహాత్ముడు నిర్దుష్టముగా నాంగ్లమున “తననందేశము” ను నొసంగును నందులని నోటితో నొకవిషయపునకు వచ్చును.

భారతము పాశ్చాత్య పరిపాలనము, పద్ధతులు, అభ్యాసములు ఆలవడకుండు లాగున “స్వరాజ్యము” వాంఛించుచున్నది. భారతీయులు యువరాజుతో నేమి మొర పెట్టుకొనరు. మొర పెట్టుకొనినను యువరాజేమియు చేయజాలడు. అంతయు భారతీయుల హక్కులయందే గలదు. తమ్ము తాడు సంస్కరించుకొని వారు స్వయముగ రాజ్యము చేసికొందురు. భారతదేశ మంతయు నైక్యము- సంశయస్థమైన విషయమునున్నది. హిందువులు, మహమ్మదీయులు, భాగ్యవంతులు, పేదలు ఎల్లరును ఏకీభవము గలిగియున్నారని గాంధీ చెప్పును. కిలాఫతు అక్రమములనుగూర్చియు తుర్కీదేశమునెడల జాపముకు ప్రతికారమునకును సర్. విలియం విన్సెంటుగా రేమి చెప్పినను గాంధీ సరకుచేయడు. ప్రాతపద్ధతులపై జరుగుచున్న కార్యనిర్వాహకవర్గ మంతకన్న నేమి చేయజాల రని ఆయనకు తెలియును.

భారతదేశము స్వరాజ్యమును బొందవలె నని మామన: పూర్వకముగా అభిప్రాయము. కాని జనసామాన్యమునకు జ్ఞాన మభివృద్ధి యగుకొలదియు, అనుభవము గలుగుకొలదియు, శ్రమ ముగ నదిసాధ్యమగును. ఒక దేశచారిత్రమునందు పదివందలవరములన్న నేపాటి? అప్పుడు కెన్యాలోని భారతీయులనుగూర్చియు, పంజాబు దురంతములనుగూర్చియు, ఆంగ్లో హైందవ నిరంకుశాధికారవర్గమునందు గాంధీ కోరుచున్న మాడ్చునుగూర్చియు భారతీయులు ఆలోచించుకొనగల రని యువరాజు సమాధానము నొసంగవచ్చును.

చారిత్రపు లేచి వెళ్తుదురు. ఈతడు నేననుకొనినంత పెట్టి యానేక పరుడు గ నుండలేదు. ఇతని నిచూచుటకు నాకును సంతోషము కలిగినది యువరాజు తనలో తా ననుకొనును. గాంధీ లేచిపెట్టి యీలాగున ననుకొనును. ఇంగ్లాండు నుండి మాకు ప్రసాదమే మకక్కలేదను విషయము నేను యువరాజునకు స్పష్టపఱచితిని తలంచెను. ఈతడు కావలెనని మాకు ప్రసాదము లక్కరలేదు. ఎప్పటికైనను వారు లొంగుదురు. గుజరాతులోని కాంగ్రెస్సంఘమునుగూర్చి మరల నేమైన తెలిసినదా యని యనుకొని తనయనుచులను మరల యథాధిగ నడపుటకు వెడలును.

అల్లరు లేమైన నందును దప్ప యువరాజుగారుననువలన గొప్పపలికే మేమియు నుండదు. అతడు పదివందలవరముల కాలమును తగ్గించుటకుగాని భారతప్రభుత్వ చట్టమును మార్చు గానించుటకు గాని పూనుకొనజాలడు. సర్. విలియం బాయిస్సును హిక్కుగా రేపనికి యువరాజును పూనుకొనెను. కాననసభలోని ప్రస్తుతపు సభ్యులు బాగుగ పనిచేసివారు. వారినిత్రోసివచ్చుటకు వీలులేదు గనుక దేశమంతటను క్రొత్తమొన్నికలు జరుగునట్లులేదు చేయజాలడు. అతడు మాలవ్యాగారి కాశిహిందూవిశ్వవిద్యాలయమునందు ఆసక్తిజూపవచ్చును. పంజాబునిర్బంధితులను చెఱనుండి విడిపింపవచ్చును. చెఱసాలలో నుండువారు కొంచెము గౌరవముగ చూడబడునటుల చేయవచ్చును. భారతదేశీయులు మతావేషపరులవలె హింసలకులొనై ప్రతిష్ఠ సంపాదించుకొన బ్రయత్నించుచుండ, ఇకన్ని యనుగూడ వారిని సంక్షేపింపవచ్చు.

అయోధ్యలోను కేంద్రరాష్ట్రములలోను జరిగిన యల్లరులను మాపకొనిపడవమునవలె విప్లవమును గాంధీమార్గమునకు హానికలిగించును. వీనివలన భాగ్యవంతులను గౌరవములను గాంధీతో సభ్యముగ నందుటకు భయపడుదురు. మాపకొనిపడవము వలన హిందువులను మహమ్మదీయులను వేరుదురు. స్వపరిపాలనము వచ్చినపుడు ఏమగునో యనుభవమే దౌర్జన్యహిత యనవాయోద్యమ విజయమార్గమున కాటంకముగ నున్నది

ఇదంతయు గాంధీకి బాగుగ తెలియును అందుచేతనే ఆయన తనయనుచులను మాఫులగువారినిగ్రహమార్గమున మరలపెట్టుటకు తుమాపణ గోరును. ఉపవాసము చేయును. బ్రిటిషుపత్రక గాంధీ తుమాపణ గోరినపుడు భారతదేశములో ఆయన పలుకు

బడి తగ్గిపోవునని వ్రాయునటుల నూహించవచ్చును ఏమాత్రమును తగ్గనేరదు. అలీసాదరుల తుమాపణము నలననే యేమియు హాని గలుగలేదు. వారు స్వభావమువలన నేమి, మృగయునందేమి, దౌర్జన్యప్రియు లని అందరకును తెలియును. గాంధీయే తుమాపణ గోరునపుడు భారతదేశ మంతయును “ఆహా” ఏమి ఎంతటిబుష్టి, మేము పాపముచేయగా మనశాంతికుడు ఉపవాసముచేసి కష్టపడుచున్నా”డని యందురు. ఈ యనంద స్థములను కారణరహితములను నగు రాజకీయవిషయముల గన్నిటిని యేకముజేసి విశ్వాసముతో పనిచేయునపుడు బ్రిటిషు రాజ్యమేమిచేయగలదు. గాంధీయునుచరులు ఆయన చెప్పినది శ్రమల కనుగుణముగ ఉండజాలరని తెలిసి, ఆరాజకీయము రాదని నమ్మి ప్రభుత్వమును యథాప్రకారము సాగించుటయే వారు చేయువని. మాంటాగు తెలిపియుంటుంటి ప్రజాపక్షకాన్యమును (ప్రభుత్వము) వారు ప్రకటింపవచ్చును. భారతప్రభుత్వ చట్టము లేకున్నచో, వారు కష్టదశలో నుందురు. ఇప్పుడు పారికదియే పట్టుకొన్నా. ఇది గాంధీని ప్రతిఘటించుచున్నది. మితవాదిపక్షము గాంధీపక్షమునకు విరుద్ధముగ నుండి విజయనందేనని కనుటయుపలయును. వారు పరిపాలించుటకును విమర్శించుటకును అధికారమునే గాక కోరాధికారమును గూడ కలిగియుండవలయును. సర్వమును వారికొకట చేయవలయును ఆంగ్లో-బ్రిటిషు నిరంకుశాధికారలను కాననసభ్యులను. దేశాలను జేసిరి. గాంధీతో సంగంభము సలుపుచు వారు మాంటాగు చమునపట్ల విధానమునందలి ముఖ్యాంశమును ప్రజాపక్షమునకు ఆపలబులైరి.

లాహోరు దేశభక్తులు తమ నాయకుని యంగీకారము గైకొని లాఠెత్తుప్రభు లెలావిగ్రహమునై నున్న కానన మును తొలగించుటకు తీర్మానించుకొనిరి. “మీరు కలమునకు లొంగుదురా లేక ఖడ్గమునకు లొంగుదురా” యని కానన మున్నది ఈకాననము విక్టోరియా కాలమునాటిది. దానికై యాత్యేకించు కాలముగూడ తీరినది. లాఠెత్తు తనవారే వచ్చినవారు ఆకాననము నిటుల మాపువచ్చు. “మీరు స్వపరిపాలనమును గోరెదరా లేక గాంధీ యరాజకము ననుభవించెదరా?” ప్రతివిప్లవమును వారికి దైవదత్త మాగుటయే గాక వారు కాననసభలను గూడ పనిచేయు నచ్చెదరు. భారత మితవాదులు పరిపాలించెదరు. ఈ తెలివిమాతిన పార్లమెంటు ఈయబడినది. గాంధీ రాటుమునిచ్చుచున్నాడు. మీలోనే స్వరాజ్యమున్నదని చెప్పుచున్నాడు. సివిలుంగ్లను పరిపాలనము లేదు. వారు స్వపరిపాలన మనుచానిని తెచ్చి పెట్టి వాగ్దానములను బ్రిటిషుప్రభుత్వము, స్వపరిపాలనము- ఈరెంటిలో నేదియో నొకదానిని కోరుకొనుడని యడుగుచున్నారు.

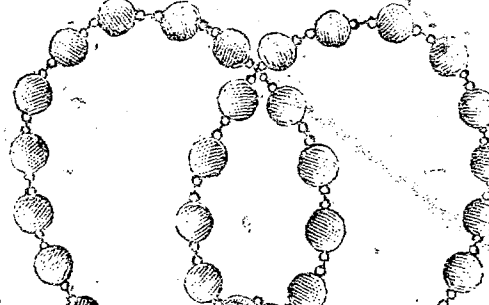
భారతీయుల యుద్దేశ్యముల కనుగొనుట కష్టము గారు. భారతీయుల బందరును మనము పోవలెనని కోరుచున్నాడు. మన స్నేహితులు మితవాదులు భారతప్రభుత్వచట్టము నెత్తునిగ స్వపరిపాలనములోనికి తప్పకుండ మారినచాలునని తృప్తిపడుచున్నారు. ఇతరులు మనమిత్రులుగాను. మనమిత్రులవలె వారు నడించరు గూడా ను. స్వపరిపాలన ము వచ్చినపుడు వా లేకునుగో, వారు తెలియదు. వారికి తెలియదు. ఇప్పుడైనను అప్పుడైనను వారి మైతియే కావలెనని కోరుచో, వారు పిల్లలుగాక పెద్దవారుగాన మనము మనయందు వారికి ద్వేషము గలుగును.

అయిదు సంవత్సరములకుండ భారతీయులలో లెక్కకు వచ్చింది. విద్యావంతులను భాగ్యవంతులను మాత్రమే వారే ప్రజాప్రాయమును తెలిపెడివారు. ఎక్కువ విద్యావంతులైన కొలదియు అధికారవర్గమువారు వారిపై నయిష్టముమాప చొవరి. వారు అధికారవర్గముతోటి పోటికి వచ్చుచుచే విరోధులైరి. ఇప్పుడు వారందరును గాంధీపక్షమున చేరినారు. భాగ్యవంతులు మిల భయముతో నున్నారు. రాజులు మరింత భయముతో నున్నారు.

అయితే యిప్పుడు లెక్కకు వచ్చునది భాగ్యవంతులు విద్యావంతులేగాదు. సామాన్యప్రజల బందరును మానవాళికొందలెక్కింప బడుచున్నారు. భారతదేశములో నిప్పుడు ప్రజలందఱును రాజకీయములు పట్టక పోయినను వానిని బోధించుచున్నాడు. జనసామాన్యము నుద్రేక పూరితముగను, బలాభ్యుగము సంసిద్ధముగను నుండులాగున తయారుచేయుచున్నారు. రెండుపక్షముల వార్తాపత్రములు నున్నవి.

భారతదేశములోని బ్రిటిషువారు నిస్సంతోషముగ నున్నారు. చివలకులేచి వెళ్లవలసి నచ్చునెవల, వీరికి కృతజ్ఞత జూపకుండుట గూడ తలపింపవచ్చును. ఇది కోవలెనను మగు విషయమే—స్వధర్మ.

చూచుటకు
ముచ్చటగా
నుండును.
రెండు
పళ్ళులు
బంగారు
పూసలు బంగారు
గొలుసు
లో కట్టబడి మధ్య
కొక పతకము
ను చిన్న సోమ్యుల
వెట్టె యొకటియుండి
మనోజ్ఞముగ నుండును.
వెట్టెను తెరచినపుడు మనో
హరుని ఛాయా పటము
గాన్పించును.
నక్కని ఆభరణము స్త్రీలకు.

వాడుకకు
దివ్యముగ
నుండును.
ఒకటి
దెబ్బ.
జనులలో
రికి ఉపయోగ
గ పడనట్లు
మేము ఆనెక
రకములలోను
కొలెతలలోను తయారు
చేసియున్నాము.
హెచ్చరిక
ఈధర్మకారము 2 నెలల
వరకు మాత్రమే విక్రయించ
బడును. ధరలు రూ 50 లు మొదలు
రూ 90 లు వరకు గలవు.
(తేస్తతమైన అవకాశము.)

పనితరమునందు దీనికి సమానమైన దేదియును లేదు. పొడిలేదు.

స్త్రీలకు మెడగొలుసు- 28 అంగుళముల పొడవుది పలువిధ మాదిరిలలో
ఆపుట వ్రేసిన సవరము బంగారునందు గలవు. పొడిలేదు, 8 సవరములు, అంతకు
అధికమైన సవరములతో తయారు చేయుటయును. ఒక కొక్కిరి, లేక ఒక చీగము
వైభాగమునందుండును. తయారుచేసినందుకు కూలి రూ 12 లు మాత్రమే.

పురుషులకు ఆడేమాదిరిది, 12 అంగుళముల పొడవుగలది. గడియారము
గొలుసులు ధరించిన జహు అద్భుతముగా నుండును.

పూచి కొన్ని సంవత్సరములైన కొరవాలతొకాడ బంగారువెలుగు మేము యిచ్చెదము.

(2375)

ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్ట్, పోస్టువాక్సు నెం 40, నగరత్ పేట, బెంగుళూరు సిటీ.

దీనిని కాలమునకు తగినమాదిరిది.

విదేశ వార్తలు

ప్రపంచవర్తక పునర్నిర్మాణము

లాయకు బార్టి గారి యువస్వామి

జనవరి 21:— లాయకు బార్టి గారు వెస్టుమినిస్టరు సమావేశమున సుప్రసిద్ధులగు నిట్లు నుడివి:-
విరిమిబడంబడిక.

విరిమిబడంబడిక యొక్క క్రీడే గావించబడినది గాదు. ప్రతినిధు లందరూగలసి దాని నొనర్చుకొనిరి. అందు ముఖ్యముగా నా యూనియన్లు సహకారములు ఎక్కువగా తోడ్పడిరి. ఇందువలన బ్రిటిషువారి ప్రతిష్ట యభివృద్ధి నొందెను. నేను గాని, లిబరలు కొయలిమనువారు గాని ప్రస్తుత ఎన్నికల సమస్యను ప్రభులగత సంస్కరణలనండి తప్పించుటకు బయలుదేర దీయరాదు. లిబరలు పక్షమువారు ఆస్కిన్సు గారికొనర్చిన వాగ్దానము నంద్ర ప్రభుల సభను సంస్కరించుటకు బిచ్చకొనిరి.

వ్యాపారమునందు మందము.

ప్రభుత్వమువారు అనవసర దుర్వ్యయ మొనర్చుచుండి రనియు, అనవసరముగ వర్తకమునందు జోక్యము గలుగజేసి కొనుమండినయు శిష్టులను విమర్శించు లుత్సాహము. వ్యాపార మాంద్యము ప్రపంచమునందంతటను గలదు. ప్రభుత్వమువారు వ్యాపారమునందు జోక్యము గలుగజేసిన రాజుని నా నమ్మకము. తాత్కాలిక మైనట్టియు సహాయమునైన పరిస్థితులకు మార్గమే పరిశ్రామిక రక్షణపట్ల ముద్దేశించబడినది. జేసీవా సమావేశమును గురించి “ఏమి దుర్వ్యయము! నలుబదియైదు శేకములు! వేయిమంది కామ్రాప్రవీణులు!” అని కొంతమంది నడుపుచున్నారు. ఈ కామ్రాప్రవీణుల కగు వ్యయము యజ్ఞ కామ్రాప్రవీణుల కగువ్యయముకంటె తక్కువయే. గత మహాసంగ్రామమున యూరపు యుద్ధరంగమున 820 లక్షలచుండి 45 సంకర్షణలకాలము జరిగిన సంగ్రామమున కన్న చాలచవుక అసంగ్రామము యూరపు రక్తపాతమున ముంచివైచి నాశ మొనర్చెను.

నవ్వుపరిహారములు

జర్మనీని నవ్వుపరిహారములనుండి నడలివేయరాదు. కాని జర్మనీగూడ ఇతరదేశములవలెనే నవ్వుముల అభికారమునతో బాధపడుచున్నది. అందుచే నాలస్యములపడుచు. కామ్రాప్రవీణుల జన్మ నీయొక్క తాత్కాలిక పక్షములను సరిగ నివారించగలరు. నేన్న సమావేశము ముగియుటకు పూర్వ మీవిషయమై యొక సంవత్సరము సమావేశమును వదిలివేసి, లెవనెలలంపుక నేతని సంభవించిన తప్ప లేకపోయినచో యేదేని అట్టి సమాధానము నొక చానిని జేసినాడునుగాదా నొనర్చుకొందుము.

బ్రిటను కర్తవ్యము

మతస్యాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు ఆంగ్ల దేశమున నొకరకమువారు పాటుబడిరి. అనేకతాబ్దములనుండి సంగ్రామములచే బాధింపబడుచున్న యూరపు ఖండమునకు కాంతిని సంపాదించి ఇచ్చుట ప్రస్తుత బ్రిటిషుకర్తవ్యమువారి కర్తవ్యము. ప్రపంచవర్తక పునర్నిర్మాణము ప్రస్తుత మతిముఖ్యమైనది. ఇది వివాదాస్పదమైనది యుండవలదు. అంతర్జాతీయ సమావేశమువారి కార్యమొనర్చు సుయరైయుదురు. పూర్వకాలము నరుదువలె లేఖలవలన రాజుబారములకలనను ఈ కార్యమొనర్చు నెంచుట దుర్బలము. ఇటీవల ప్రాంసునందు జరిగినవిషయములు, గెరమనీ బాతీయను జేసా భూయిష్టమును నిక్కాలమున నెంత బాగ్రత్తగ సంకలపనలతో తెలిపెను.

జేసీవా సమావేశము

వాషింగ్టను సమావేశ మత్యంత జనుప్రదముగ జరిగెను. ప్రపంచకాంతికి ముఖ్యులగు విషయములపై ఆంగ్ల అమెరికనులకు సమాధానము కుదిరెను. రాబోవు జేసీవాసమావేశము చాల విషయములలో ఇదివరకు గావించబడిన సమావేశముల కన్న ప్రాముఖ్యత వహించును. నానారాష్ట్ర సమితిని సమావేశమును గావించి యుండవలసినదని కొందరు నడుపుచున్నారు. కాని అందులకొక ఇబ్బంది కలుగును. ఆమెలితా రేపాటు చేసినయెడల ఆస్కిన్సు ప్రభుత్వములవారు సమావేశమున నుండవలరు. కాని ఈ రెండు దేశములను ఆ సమావేశమున నుండుట త్యంత సంగ్రామములను, సంగ్రామ వదం

శముగావించు నుద్దేశముతో యూరపు ప్రభుత్వము వలన సమావేశమున కాహ్వానింపబడినది, నిజమగు అంతర్జా

తీయ వర్తక యుడంబడికకు పూర్వము అన్ని ప్రభుత్వము లందును, పరస్పర ప్రసన్నావస్థలను, యుద్ధపరికరముల తగ్గించుటయు నత్యవసరములు.

పన్నుల తగ్గించుట

సైనిక, నాకా, విమానదళములను తగ్గించుటలో బ్రిటను దేశ మాదర్శనముగా మెలగుచున్నది. బాతీయరక్షణకు భంగము లేకుండ పన్నులు తగ్గించు టావశ్యకము. గడ్డిను సంఘనాహార నమలులో పెట్టుటయందు ప్రజలు ప్రభుత్వమునకు సహాయ మొనర్చునలెను. వారి నివేదిక వెలువడిన టాదట నడువై తీవ్రవిమర్శలు వచ్చును. బ్రిటిషు రాజ్యస్థాయికి కొయలిమనుపక్ష మత్యవశ్యకము.

జర్మను-అమెరికా సంధి

జనవరి 21:— అమెరికావారు ప్రభుత్వమున జర్మనీతో వర్తక యుడంబడిక గావించుకొన నెంచిరనియు, కాని రాజకీయ సంక్లిష్టత దొకనిబాధనను కల్గినయెడల జర్మనీయందు అమెరికను హక్కులు రక్షింపబడు నను నుద్దేశముతో దానిని తరువాత వదిలివై చిగిని హూగోగారు వర్తకసంఘమువారికి వాయు మన్నాను.

గతవర్షము జర్మనుకలపెనీల మూలభరము నందు 19 మిలియను మార్కుల మొత్తము నెక్కున జేర్చిరి. 1913 సంవత్సరము జూలై నెక్కున జేర్చిన మొత్తము మూలభరముకన్న నీ మొత్తము చాల ఎక్కువ.

సమావ ప్రాచ్యదేశములు

జనవరి 21:— రాబోవు సమావేశమున సమావప్రార్థన దేశసమస్య గల్పించుటకు సూక్ష్మ ఆర్థికవిషయమున బ్రిటిషు ఆర్థికవిధాన సంఘమువారు ముఖ్యము కాన్సిలరు జాకబ్ థేఖును వ్రాసిరి. డర్ హాము, విన్స్టెడరు, మాన్స్టెడరు లివపు గార్లు, క్రూప్రెస్టరు, రాబర్టు సినిల ప్రభువు గార్లు మొత్తం లైనవారు దానిపై సంకేతము లొనర్చిరి. ఆర్థికవిషయములకు జనభూమిగ నొకదేశమును యేర్పరచలే ననియు, వారికి స్వతంత్ర్య మీయవలెననియు వత్సర మైనయెడల తురుష్కసామాజ్యమున దానిని నంచనమ్మననియు కాని తురుష్కుల మరీ వ్యవహారములందు జోక్యము గలిగించుకొనరా దనియు, ఇతర ప్రదేశములందలి అల్పసంఖ్యాకుల సంగతులుగా ను తురుష్క ప్రభుత్వమునుండి తగినపూచీల పుచ్చుకొనవలె ననియు సంగలదు.

ఈ విషయములు సరిగ నిర్ణయింపబడిన విషయము పరీక్షించుటకు యూపీయను అధికారుల నియోగింపవలె ననియు యూరపీయను యధికారుల క్రింద నొక సామన్వయదేశమునుకూడ నేర్పాటు జేయవలె నని యీ లేఖ సూచించుచున్నది.

భారతదేశ స్థితి

ఆంగ్ల దేశమునందు భీతి

జనవరి 21:— భారతదేశ స్థితి గురించి డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— భారతదేశ స్థితి చాల ఆదుర్దాను గలుగజేయుచున్నది. ప్రభుత్వమును తొలగివ్రోయ నెంచు యుద్ధయములను అజయిటకు ప్రభుత్వమువారు పూర్తి యగు చర్యలను దీసికొనుట లేదు. ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషు కాంతి భద్రతలను గాపాడుటకు గట్టిచర్యలను దీసికొనక తేక భారతదేశమును తిరిగి, స్వల్పసంఖ్యాకులగు ఆంధ్రోళనకారులచేతిలో వదలెదగో యని ఆంగ్ల భారత దేశములందు చాలమంది యాతురతతో నెరుగు చూచుచుండిరి మన మీరెందు పథములను చీలిపోవు ప్రదేశమునకు వచ్చితిమి. బాతీయవాదులు చాల చురుకుగ మితవాదులను తమ పక్షమునకు దిప్పుకొనుచున్నారు. ఈమితవాదులు సంస్కరణలక్రమాభివృద్ధిచుచున్నవనగాట లేదు. విద్యుదువల భారతదేశము స్వతంత్రత్వాన్ని మగుదనుక మీరు సంతృప్తులుగారు. గాంధీగారును వారిభిలాషకు మిత్రులును సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము గావలెననికొనుచున్నారు. అనగా అప్పుడతరాజకము ప్రబలును. భారతదేశమును చెదగొట్టుచున్న చట్టసమృత్త మగు ప్రభుత్వముపై ద్వేషమును, రాజద్రోహమును, అజయిటగాను ప్రభుత్వమువారు కనినచర్యలు తీసికొనక పోయిన యెడల నీతి ఇంకను వృద్ధి గావచ్చును.

నూతన విరగండు.

ఉత్తర దక్షిణ విరగండు బడంబడిక.

జనవరి 21:— మైకేలు కొల్లిస్సుగారును ఎర్. శేమ్సుక్రెయిగుగారును దక్షిణ, ఉత్తర (అలస్టరు) విరగండులను గురించి సంతకించు కొనిరి. వీరి సమాధానము కుదిరెను. విరిమిబడంబడికయందు దెలిపిన విధమున దక్షిణ ఉత్తర విరగండుల సరిహద్దులను నిర్ణయించుటకు ఒక సంఘము నేర్పాటు చేయుటకు మారుగా కొల్లిస్సు, క్రెయిగుగార్లుకు వోడు ఉత్తరదక్షిణ విరగండులవారు చెరియొక ప్రతినిధిని నియోగింపవలెననియు వారు అసరివాదులను గూర్చి పరిష్కరింతు రనియు వీరు సమాధాన పడిరి.

కొల్లిస్సుగారు బెల్జియన్ బహిష్కారమును విడనాడుట కొప్పుకొనెను. క్రెయిగుగారు కాథలిక్కు పనివాడై నాకా లయములకు జనుటకు తగిన యేర్పాటులు చేయటకు వాగ్దాన మొనర్చెను. రెండు ప్రభుత్వములవారును రైల్వేపనివారి కష్టముల విచారించుటకు కలసి ప్రయత్నింతురు. విరగండు ద్వ్యవహారములను పరిష్కరించుటకుగాని నిర ప్రభుత్వములవారును కలసి మరియొక మంచివిధాన మాలొచించెదలు.

కొల్లిస్సు క్రెయిగుగార్లుకు కుదిరిన ఈ సమాధానమువలన విరగండునందు ప్రజలు చాలయానంద మందిరి. ఈవార్త విషయ వారందరూ కలియొడు రను యశమును వృద్ధిపరుచుచున్నది. అలస్టరువారుగూడ చాల యానందమందిరి. ఉత్తరదక్షిణ విరగండులు గలియొట కిది యాశ గలుగ యుచున్నది.

ఇంకొక బెల్జియన్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— ఈ వార్తను విరగండును ప్రేమించెడివా రందరూ చాలావృత్తజ్ఞతతో నాహ్వానింతురు. ఇంతవరకును సమాధానము కుదుగు విషయమున విరిమి తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారు అప్పుడే సమాధానమును కుదుర్చుకొనిరి. విరగండు దేశమున ఇరుపక్షముల వారికిని గలభేదాభిప్రాయములు రాజకీయ కేంద్రాలన తొలగించవలె నని బ్రిటిషువారందరే కేంద్రముగ కొరుదురు.

ఆగాఖానుగారు 20 వ తేదీన మార్చెల్సునుండి భారతదేశమునకు “మేసిడోనియా” నాకము ప్రయాణ మయిరి.

గాంధీగారి యుద్ధము

అబ్రవ్వరుపత్రిక వ్యాఖ్యానము

జనవరి 22:— లండనులోని అబ్రవ్వరుపత్రిక గాంధీగారి యుద్ధమును గురించి ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. గాంధీగారి యుద్ధమువలన ఆరాజకము సంభవించునని లిబరలు పక్షము వారిప్పుడు గ్రహించుచున్నారు. భారతదేశమునందు గల్గిన క్లిష్ట పరిస్థితులను ఆంగ్లదేశమునందు పక్షములవారును సరిగ గుర్తించిరి రీండిగు ప్రభుత్వమునకు తెలిసినయెడల వారు పట్టుదలతోడను సమానముతోడను ప్రవర్తింప విలంబును. గాంధీగారు దౌర్జన్యమును బోధింపక పోయినను అది తప్పుక సంభవించి తీరును. ఆట్టిసమయమున, ఇంతవరకును సర్వకంఠసాక్షులుగారు ప్రభుత్వములు ఫలరహితముగా నాశించుచున్న చర్యను ప్రభుత్వమువారు దీసికొనుటయందు ఆంగ్లదేశమునందలి వివిధ పక్షములవారి యభిప్రాయములు చాల సకారోగ నుండును. అసహాయోద్ధయమునందు ఆత్మవివాశకారణము లగు విషయము దెన్నియో గలవు. ఎవరుకొ జోక్యము పుచ్చుకొన నవసరము లేకుండగనే అది నశింపవచ్చును. కాని భారతదేశ హక్కులను ప్రపంచమునందు భారతీయుల స్థానమును ఆపదయందున్నవి.

గాంధీగారికి హెచ్చరిక

జనవరి 22:— “నేషను” పత్రిక సంపాదకీయవ్యాసమున వ్రాసిన విషయములట్టి భారతదేశ పరిస్థితులనుగురించి లిబరలు పక్షమువారియభిప్రాయములు తెలియుచున్నవి. భారతదేశమునందలి పరిస్థితులవిషయమిదినిచాలవరకునర్థించిరనాత నిట్లు వ్రాసెను: గాంధీగారు రెండుశేబులు సమావేశమున పాల్గొనెదగో లేక బ్రిటిషువారు భారతదేశమును విడనాడవలసిన పట్టుపట్టెదగో తెలియదు. భారతదేశమునందు బ్రిటిషువారి రాజ్యమునకును అనేక నేలనుండవచ్చుచున్న సాగరికత స్వతంత్ర్యమునకు మార్గమే ప్రస్తుత మాపదజనించుటలేదు. కాని పరిపాలనాసాధనము లేనట్టియు, శక్తికాన్డటియు భారతదేశీయులయెడల మనకు గల బాధ్యతను మనము విడనాడవలదు. గాంధీగారి సర్వస్వద్రోహననియు ఖయిదుననుంపవలెననియుగావించుచున్నది. ఈసూచన

ఏమియు బాగుగనుండలేదు. కాని, గాంధీగారిని భారతదేశమున నుంచ విడుదలచేయునందులకు కాలపరిమితమును విధానమును ఈ దేశమునను భారతదేశవ్యవస్థాపనపట్ల స్నేహభావముగలవారందఱును అపభావలని అంశోశనానామకులను హెచ్చరింపవలసియున్నది."

ఈజిప్టున అసహాయోద్యమము

కఠినచర్యలు

జనవరి 24:- ఈజిప్టు రాష్ట్రపతి వర్మమువారు ప్రజల సహాయోద్యమమును బ్రీటిషు వస్తువులను సాగ్రహమున అవలంబింపవలెనని ఒక ప్రకటన గావించిరి. దీనిపై ప్రభుత్వమువారు చాలకఠినచర్యలు దీనిని కొనుచున్నారు. ఆ ప్రకటనపత్రమున సంతకము లాగినవారిలో ఎనిమిదిమంది నరెస్టు చేయబడినట్లు తేల్చబడినది. ఆ ప్రకటనను ప్రకటించిన వారై ప్రతికలన్నియు నాపివేయవలెను.

మైత్రి ప్రకటనలో పానము

జనవరి 23:- దక్షిణ తీర విప్లవములకు బుధిన సమాధానమును ఆంగ్ల ప్రతికలు గొనియాడుచున్నవి. విప్లవములకు బుధిన ములయొక్క వికృత కేది ప్రభుత్వపానమున నని కఠినచర్యలు వివాదాత్మకములు మారుచున్నవి. ముగిసేకార్యాలయమువద్ద సమాధానమును పొందుచు, కొన్నిన్న క్రయికుగారి ద్వారా కనిపించిన సాకార్యాలయమునకు వచ్చి కలసి. ఆంధ్రుల చర్చిలుగారు వార్తలను కలసి ప్రత్యేకముగా సంప్రదించుకొనవలెనని ప్రోత్సహించెను. ఒక గంటసేపులో నా సమాధానము కుదిరెను.

"వివిధ ఇండియన్" పత్రిక ఈ వార్తను చాల గొప్ప యాడుచున్నది. ఇట్టి సమాధానము కుదిరెనని యెవరును దలంపలేదు. విప్లవ వికృత కేదియే ప్రభుత్వము.

ఈ సమాధానమువలన దక్షిణ విప్లవమువారు సాగించుచున్న ఆలస్య వస్తువులను సంతకము చేయు చాలకలమునుండి వచ్చుచున్న వివాద మొక్కదినములో నశించిపోవలెనని విప్లవమువారు రెండవ వికృతకేదికు పాటుపడవలెననియు "వార్తను" పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

వివిధ మంత్రివర్గము

దగ్గను, బహిష్కరణ మంత్రివర్గము బ్రీటిషువారినుండి అధికారమును ఒప్పుకొను కార్యముకొరకు ఇంకను లండను నుండి యుండిరి. విప్లవదేశమున క్రొత్త మంత్రివర్గము వారిని చాలకఠినము లెదుర్కొనెను. చాల వివిధ దొంగలముఠలును తీవ్రమగు నేరములును జరుగుచుండెను. గణపాదమున దట్టిన సమీప ప్రాంతములందు వరుసలు మోదారుబండ్లు దొంగిలించబడినవి. దారిద్ర్యము సామాన్యమాయెను. పాలముల వివాదములు మొలకలెత్తెను. కొన్ని ఆచరణలు పాటించవలసి, పశువులు దొంగిలించబడినవి.

సైనిక శాసన ప్రయోగము

అందుపై కలెంబాకుజిల్లాలో వివిధ ప్రభుత్వ సైనికులు సైనిక శాసనమును ప్రకటించిరి.

జపాను ప్రభుత్వ విధానము

ప్రధానామాత్యుని ప్రసంగము

జనవరి 25:- జపాను ప్రధానామాత్యుడు డాక్టర్ హైకాబు తాకహాషి గారు జపాను శాసనసభ యగు డయిటసు దువ్యునించిరి. రాజుగారు ఆ సభ్యులు గల సభకుటవలన యువరాజు ఇంకను కొంతకాలము వ్యవహారములు జూచుచుండవలెననియు యువరాజుయొక్క విరోధా చ్యుతము బయ ప్రదముగ జరిగెననియు నుడివిన పిదప విదేశవ్యవహారములందు జపానువారి విధానమును గురించి ప్రసంగించిరి.

వాషింగ్టను సభ

భూతదయ న్యాయపితలచే వాషింగ్టను సమావేశము ప్రపంచకాంతిని సాపించుటకుగాను ఏర్పడు తేయబడినది. ప్రమాదవ్యాయ పక్షపాత రాజీత్యములముల ననుసరించి ప్రభుత్వమువారి విషయమున వ్యవహారముల సలుపుచున్నారు. సమావేశమునకు వచ్చిన ప్రభుత్వముల పరస్పర సహకార భావములవలన సమావేశము జయప్రథముగ జరుగును. సభ్యులముల సంతృప్తియు నిర్వహింపబడు స్థితికి వచ్చినది. ఈసమావేశ ఫలితముగా, ప్రపంచకాంతిని సాధించుకొను యోగము కలుగుటకు పునాది లభించును.

నాటగు డైరీయ, డెరను ప్రదేశములలో సామ్యముగా సమాధానము కుదుర్చుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్ర

యత్నించుచున్నారు. ఆయుధపరికరముల తగ్గించుటకు నిశ్చయించబడినదిగాను ఈవత్సరమున కోశాగారమున ధనము మిగులవచ్చును. అధనమును మైత్రీపాతకాలమున నీటికాలువలను అభివృద్ధిపరుచుటకు వినియోగించవలెనని ప్రభుత్వమువారు దలచుచున్నారు. జపానువారు తమ వర్తకమును రహదారులను అభివృద్ధిపరుచుకొనవలెను. రాబోవు ప్రపంచవర్తకపోటీయందు జపానువారు నిలుచుటకు గాను అందువలన ప్రపంచాన్నిత్యమునకు సహాయమొనర్చుటకును జపానువారు తమ పరిశ్రమల సభివృద్ధి గావించుకొనవలెను.

బ్రిటిషునా కాదళము

జనవరి 23:- బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఆయుధముల తగ్గింపు నెంచిరిగాను రాయతు నాకా నిర్మాణాధానమున నాకా నిర్మాణమును తగ్గింపవలెనని యుత్తరువు గావించబడినది. ఈయుత్తరువు ప్రకారము 8000 మంది పనివారులను తగ్గింపబడుదురు. 2800 మంది పనియందుండురు. ఇందువలన సంవత్సరమునకు 100000 పానులవ్యయము తగ్గునని తెలియుచున్నది.

దక్షిణాఫ్రికా కార్యములు

జనవరి 23:- ఇంతవరకును సమైక్యతముగనే గడచెను. ఇద్దరు జాతీయవాదులు కార్యములు సమైక్యమున పట్టుదలతో నుండవలెననియు నందువలన స్వల్పపక్షమువారి ప్రభుత్వము ఒడిచుటయందు తనకు సహాయమొనర్పవలెననియు కార్యకల సుద్బోధించిరి.

వర్త సమస్య

జనవరి 23:- కార్యకల సమైక్యతగూర్చి చర్చింపు సమావేశమైనపుడా రెండు నెలలయెడ నొనర్పలేదు. 2000 మంది (అంటు చాలమంది ఉచ్చివారు) సమావేశమై సమైక్యతకి సానుభూతికావలెననిగాను లాముగూడ సమైక్యతకు తనని తీర్మానించిరి. దక్షిణాఫ్రికాయందు తెల్లవారివర్గములను రక్షింపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరుటకుగూడ వీరు తీర్మానించిరి.

జాతీయవాదులు తమరాజకీయాన్నిత్యమునకును స్వల్పపక్షమువారిని బలహీనులుగా నొనర్చుటకు గనులపనివారిని తమరాజకీయములకుగా నుపయోగించుచున్నారని సర్. డి. లైలిగారు తీవ్రముగ ఖండించిరి.

గనుల సంఘ అధ్యక్షులుగు ఎవిలియ వాలర్నగారు ఒక ప్రతినిధి క్లియరుచేసెను:- బంగారుగనుల పనివారియందు వర్తవిదక్షులను పిసివేయవలెనని వార్త యనత్యము. బంగారుగనులందు చాలమంది శ్రేష్టజాతులవారినినియోగింపవలెనని నాయుడేశము. ఇటీవల 20000 మంది దేశీయులు తిరిగి నియమింపబడిరి.

జపాను - రష్యా

జనవరి 23:- అత్యంత ప్రాచ్యవేత సంఘమువారియెదుట వాషింగ్టనునందు చేరను సిడెవాగారు రష్యాలో తమప్రభుత్వమును స్థాపించ జపానువారు కొరుటలేదనియు, సరియగు ప్రభుత్వము ఏర్పడుటతోడనే తననైతికుల, నచ్చటనుండి తొలగించెదననియు తెల్పెను. ఇందులకు ఇతరప్రతినిధులు చాల కృతజ్ఞులు జూసిరి. నైజీరియా సమస్య చేపు చర్చింపబడును.

ఇండియా సీమాను వాణిజ్యసంఘ సంయోగ శాశ్వత సమావేశము:- ఈసమావేశముకలకత్తాలో రోనాల్డుషే ప్రభువుగారి అధ్యక్షత క్రింద ఈ నెల 27 వ తేదీ సోమవారమునాడు జరుగును. ఆదాయపుష్కలము, యిండియా శాసనసభలో ప్రాతినిధ్యము, మారకము, ఎగుమతిదార్జుల స్త్రీమరల యజమానులకు కలగు వివాదముల గుర్చి పోగునిబంధము తూర్పు బంగారములో జలమార్గములు, చిటిగాంగు రేవు పరిపాలనము, ఇండియా యువపదారులకు రైలుబండ్ల సందజీయుట, ఇంగ్లాండుటపా నరిక రాకపోవుట, ప్రభుత్వోద్యోగములు, తెలిగ్రాఫు తెలిఫోను ఏర్పాటుల సభివృద్ధి నొందించుట, కార్యక ప్రేమ యూనియను సంఘముల శాసనములు పనివారికి కుమి జగ, సెంట్రలు స్టోర్స్ నేర్పరుచుట మున్నగు పలు విషయములు చర్చింపబడును.

"విశాఖపట్టణములో కల్లుసారాకొట్టవద్ద గ స్త్రీలు సాగుచున్నవి. దొంగకొట్టను, దొంగఅమ్మకమునకుడ పట్టి సాగుకుండ చూచుచున్నారు. చాలకాలమునుండి ఈదురభ్యాసమున మునిగియున్న వారుగూడ మానుచున్నారు. అల్లిపురంలో కలకట్టు ఏర్పడినవి.

తెనాలి తాలూకా ఈచుని గ్రామకరణం మునసబు అసిస్టెంటు కరణముల 2 మోతాదులు రిగ్గురు తమపనులకు రాజీనామాలు నిచ్చిరి.

పోలీసు యినస్పెక్టరుపై కేసు. కలకత్తా హైకోర్టు అడ్వోకేటులలో 5 గురి పక్షమున ఏ. ఎస్. చాటెరిగారు పోలీసు యినస్పెక్టరు రమామణుగారిపై తెచ్చిన అక్రమ నిర్బంధపు కేసు 25 వ తేదీని రెండవ రాజధాని మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారణకు వచ్చెను. 20వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సి. ఆర్. దాసుగారి కేసు విచారణకు వెళ్లి 5 గురు అడ్వోకేటులను ముద్దాయి నిరోధించెనని పిటిషను పెట్టబడినది. ఆనా రాకేసును విచారించిన ఫిఫ్త మేజిస్ట్రేటుకు ఆపిటిషను పంపగా ఆనా డెడలిని లోనికి రానింత్యులదని నేనాజ్ఞాపించితిని. ఇకమిదట నందుని రానిచ్చిన మని చీపు మేజిస్ట్రేటులెలిపెనుగాన కేసువదలకొనబడినది.

రాష్ట్రమునందు నిర్బంధము. సంయుక్త రాష్ట్రములలో అమెండు మెంటుపట్టము ప్రకారము 1564 గురిని పట్టుకొనిరి. వారిలో 455 గురిని వదలి వేసిరి. అలహాబాదులో 808, లక్నోలో 540, కాశీలో 325, క్యాన్పూరులో 4 గురు పట్టుకొనబడిరి. బాబూ భగవాద్దాసు గారికిత సత్యయోగి కాదని ప్రభుత్వమువారికి సలహా యిచ్చుటకలయన వారిని వదలివేసిరి 25-వ తేదీని లక్నోలో జరిగిన శాసనసభలో తెలుపబడినది.

లాలా ధునీచందుగారికి శిక్ష. వెనుక అంబాలా రాష్ట్రము నుండి పిమ్మట న్యాయవాదిగా పనిచేసి అసహాయోద్యమము నలంబించి పృథ్వి విసర్జించిన లాలా ధునీచందుగారు సారాదు కాణములయొద్ద పోధింపుటకు వలంటిరులను తీసికొని వెళ్లుచుండ అంబాలాలో 23 వ తేదీని పట్టుకొనిరి. వెంటనే అరగంటలో విచారణ ముగించి ఆయనకు 6 నెలలు కఠినశిక్ష వేసిరి.

సిక్కులలో రాజకీయ స్థితి. చెరసాలనుండి రాగానే శోమశిగురువ్వారా ప్రబంధక సంఘమునకు సర్దారు బరతు సింగుగారి ధృత పక్ష విని సర్దారు బహదరు మహారాజు సింగుగారు కార్యకర్తలవని మరల స్వీకరించిరి. జిల్లాజడ్జి ఆజ్ఞాసారము జడ్జికోర్టునుమాస్తా స్వర్ణకేవాలము ప్రజాతాళములను సంఘమువారికి వశపరచెను. నాన్కానా సాహెబును మరల స్వాధీనపరచవలెనని మహాతు నారాయణదాసుగారి కేష్యులు కొందరు శోమశిగురువ్వారా ప్రబంధక సంఘమునెనను ప్రస్తుతము నాన్కానా సాహెబు పరిపాలించుచున్న సంఘముపైను పి.కాయ్యారు నబుజ్జికోర్టులో శావా వేసిరి. మహాతుగారి కేష్యులు హైకోర్టులో చేసిన ఆపీలులో వారిపక్షమున న్యాయవాదిగా నాన్కానా యిమాముగారు నియమింపబడిరి.

తరునల్వేలి లుపాయుద్యోగులసంఘసభ ఇండియాలోపాయుద్యోగుల సంఘమునకు నాయకుడగు తారాపథ ముక్తిగారికి సహాయము చేయుటలో వెన్నుపురి సర్పిలు సంఘమువారుగాని ఇండియా పోస్టుల సంఘమువారిగాని చేయదలచిన కార్యము నీ సభవారు మనుష్యాగ్రహముగ నామోదించుచున్నారను తీర్మానము తరునల్వేలిలో జరిగిన సభలో నామోదించబడినది.

కలకత్తాలో జర్మనులనుపట్టుకొనుట కలకత్తా రేవులోనున్న యొక జర్మనస్త్రీయరులో 11 గురు జర్మనులను 26 వ తేదీని కలకత్తా పోలీసువారు పట్టుకొని వారివద్దనున్న రిపాల్యరులను వశపరుచుకొనిరి వారిలో నొకడు యుద్ధసమయమున జర్మను సేనలో లెఫ్టనెంటుగా నుండి బ్రిటిషువారిచే వైదీగా పట్టుకొనబడినది. వారిని మేజిస్ట్రేటు ఎదుటకు గొనిపోయెదరు.

పారిశుధ్యదేశపురాజు గారు. తనతిండిని చూచిచచ్చుటకు (సెరిస్యూ) పార్శ్వపురాజుగారు మారు నేమముతో తెహరనుండి నోకలుకు వెళ్లిరి తెలియుచున్నది.

మావలాల విప్లవము

స్వేచ్ఛలు త్రిబ్యునలు విచారణ

ఉలవనాడు కేసు

ఎడవలకుట్టపల్లి కాసు అప్పపన్ను కాసు, అప్పమూర్తి నంబుడిపాడు అనువారు రాజులో యుద్ధమునకు గడంగిని 121 కక్ష నుక్రింద తేబడినకేసు 25 వ తేదీని విచారణ జరిగినది. అగట్టు 22 వ తేదీని యీ ముద్దాయిలు వెక్కువంది హిందువులతోను మావలాలతోను పాలనాటు మన్నాదునూ రోడ్డునూ చూగింపులు వంతెనద్దకుబోయి దానిని భ్రష్టము చేసిరి. విప్లవమున దండుకుటుకు బయలుదేరిన సేనలు ముందుకు రాకుండా తేయుటకు వారామతెనుకులగొట్టిరి. అగట్టు 23 వ తేదీ సాయంకాలము తాచంపరాసంతలో ముద్దాయిలు గభచేసి బ్రిటిషు దొరతనము భోయ్యేను. స్వరాజ్య మేర్పడినది. గాన స్వరాజ్యమును అనగా క్షే. పకు పరిపాలనమును నిలుపుటకు విారందరును ఏకమై పోరు సలుపవలెనని ముద్దాయిలు బోధించిరి ఫిర్యాదీలన్యాయవాది తెలిపెను. ముద్దాయిలపక్షమున బారిష్టరు కే. పి. గోపాల మీనను (కాసునభ్యుదయ-మదుర), టి. వి. సుందరయ్యరు (కల్లికోట) గార్లు వాదించిరి.

పేరింతల మన్నాకచేరిల దోపిడికేసులు

ఇందు మొదటికేసులో ముద్దాయిలగు అప్పతనకుట్టి మీనను, పునకన్నము రాజా అనువారు 6 గురు పరామలును మొత్తము 8 గురును నేరము చేసినట్లు నిర్ధారణ చేయబడెను. మొదటివా రిద్దరును అబ్బులకుట్టి తాంగలును నాయకులగుటచే వారికి ముగ్గిరికిని బండిపోటు నేరమునకు యావజ్జీవ ద్వీపాంతర వాసమును, తగలజెట్టించినందుకు చెరి 7 ఏండ్లు కఠినశిక్షయును అక్రమ సమావేశమునకు చెరి 6 నెలలు కఠినశిక్షయును చెరి 1000 రూపాయలు జూర్యానాయకుని యయ్య నియో చెరి ఏడాది కఠినశిక్షయును విధింపబడెను. ఇన్ని శిక్షలును ఏకకాలమునందే అరంభమగును గాన యావజ్జీవ ద్వీపాంతర వాసములో తక్కిన వన్నియు విమిడిపోయినవి. నొకదాని తరువాత నొకటి అనుభవింపవలసివచ్చెను. రెండవ కేసులో ముద్దాయిలగు 19 మందిలోను 6 వ ముద్దాయికి తప్ప తక్కిన 18 మందికిని బండిపోటు నేరమునకు చెరి 10 ఏండ్లు కఠినశిక్ష గాని ద్వీపాంతరవాసము గాని నేయబడెను. చెరి నూరు రూపాయలు జూర్యానాయకునియో చెరి 6 నెలలు కఠినశిక్ష నేయబడెను. తగలజెట్టించినందుకు 18 గురికిని చెరి 3 ఏండ్లు కఠినశిక్ష నేయబడెను. అక్రమ సమావేశమునకు చెరి 6 నెలలు కఠినశిక్ష నేయబడెను. 6 వ ముద్దాయికి మొదటి నేరమునకు రెండేండ్లు రెండవ నేరమునకు ఒకయేడు మూడవ నేరమునకు 6 నెలలు కఠినశిక్ష నేయబడెను గాని మొత్తము రెండేండ్లు మాత్రమే అనుభవింపవలెను. తక్కిన 18 నెలలు దానిలోనే యిమిడిపోయినవి.

హత్యకేసును కొట్టివేయుట.

కరింబా గ్రామమున నెవ్రెంబరు 29-వ తేదీన పుల్లందే మర్ర శంకరనాయ రనునతనిని అతనిపాలములోని యింటిలో హత్యచేసిరిని 8 మంది మావలాలవైని తేబడినకేసును 25-వ తేదీని కొట్టివేసి ముద్దాయిల నందరిని వదిలివేసిరి.

ఒకకనిస్తేబుకు 7 ఏండ్ల కఠినశిక్ష.

ఇప్పుడు చేరి గ్రామమునకు నైదావకుట్టి అను కనిస్తేబు విప్లవకారులతో చేరి కుట్టి కృష్ణనాయరనునతని యింటిలో 30 నెల రూపాయలు దోచుకొనెనని తేబడినకేసులో 24-వ తేదీని ముద్దాయికి 7 ఏండ్ల కఠినశిక్ష నేయబడెను.

స్వరాజ్యగంధములు

మహాత్మా గాంధీ ఆరోగ్యగర్భిని	0	6	0
మహాత్ముని మహిమ	...	0	4
అసహాయోద్యమవిజయము	...	0	1
నౌఖరి తమాషా	...	0	1
మహాత్ముని శతకము	...	0	1
శిరియాళిచరిత్ర (హరికథ)	...	0	4

వలయువారు:— సాపులర్ స్వదేశీస్టోర్సు.

(3358)

పెద్దాపురం (గోదావరి)

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు

అభిదర్శు కావలెను

కార్పొరేషనువారి ఎడ్లకు 1922-వ సం॥రం ఫిబ్రవరి (10-2-1922) మొదలు 10-8-1922) నెలకు కావలసిన 54,220 పానుల గోదామ పొట్టు సప్లయచేయుటకు ధర పట్టిని ఈ క్రింద చేవ్రాలుచేయబడిన ఫారివలన ఫిబ్రవరి 1-వ తేదీ మధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు అంగీకరించబడును. ప్రతి పెండరుకు ఒక కవరులో అతికించి, కవరుపైన 'గోదామపొట్టు సప్లయ చేయుటకు పెండరు' అని వ్రాసిభరింపవలెను. మాడిరీలు పెద్ద తెల్ల సీసా బుడ్లలో వేసి, బాపగా సీలుచేసి కంపును, రూప 500 లు ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ పెండరువానిని ధరలు అంగీకరించబడునో అతడు 1922-వ ఫిబ్రవరినెల 10-వ తేదీ మొదలు కొని మార్చినెల 10-వ తేదీ లోగా వశువుల కాలల చీఫ్ సూపర్ టెండరు గారివలన, ఏయే తారీఖునందు ఎన్ని పానులు గోదామపొట్టు యివ్వవలెనని ఏర్పాటు చేయబడునో, వాటిని అంతయు సెంట్రల్ గ్రామ్ డిపో అయిన ట్రివెల్ యన్ బేసిక్ వద్ద, నిర్ణయకాలమునందు డెలివరీ చేయుటకు బద్ధుడౌను. (3412)

ఇయే మొందిన పెండరుదారుడు ప్రైవేట్ కలెక్టరు కారము తాను నడచుకొనునట్లు పెండరును అంగీకరించిన 3 దినములలోపల ఒడంబడిక వ్రాసి యివ్వవలెను.

హెచ్చరికపాఠ్యమెట్లు } సి. సింగరజేలు
మదరాసు కార్పొరేషన్ } మొదలియార్.
24-1-22 } హెచ్చరిక.

అపూదాబాద్ సభలు

32-వ దేశీయమహాసభ

కొలది ప్రతులు మాత్రమే.

ఇందు అపూదాబాద్ పుర చాన్సలరును, దేశీయ సభాసంఘిర రమ్యంబును, తాత్కాలికాధ్యక్షు లగు వాకిం అబ్దుల్ ఖానుగారి గంభీరపద్యసంఘము, మహాత్ముని వచనా మృతంబును, బుత్తరంజననాను, వారి సతీమణియొక్క యీశై జంబు లగు సురేశ్ కలంబులను యింపవనట్లు ముద్రింపబడినది.

నెల ప్రతి 1-కి 0-4-0 }
50 ప్రతులు 11-0-0 } పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
100 ప్రతులు 20-0-0 }

12 గాని యంతకు యెక్కువగాని ప్రతులు గోరవారు సగము డబ్బు అధ్యాపనగా ముందు పంపవలయును.

వలయువారు:— ముఖ్య గు వేంకటరమణయ్య, (3356) పృష్టాపత్రికా కార్యస్థానము, బందరు.

రాజకీయ గంధములు

1. తిలకుగారి సంపూర్ణ ఉపన్యాసములు 2 4 0
2. గాంధీమహాత్ముని సంపూర్ణ జీవితము 1 8 0
3. స్వతంత్రజీవనము 0 8 0
4. ఆంధ్రమాత (రాజకీయ నాటకము) 1 0 0
5. స్వరాజ్యధ్వజము నాటకం 0 12 0
6. స్వరాజ్యరథము (నాటకము) 0 8 0
7. గాంధీమహోదయము (నాటకం) 0 8 0
8. గాంధీవిజయము నాటకం 0 12 0
9. కలియుగక్రమోదయ నాటకం 0 10 0
10. స్వరాజ్యధర్మము 0 8 0
11. గాంధీగారి హైందవస్వరాజము 0 8 0
12. గాంధీగారి ఉపదేశములు 0 12 0
13. గాంధీగారి ఆరోగ్యదర్శిని 0 8 0
14. భారతస్వాతంత్ర్యము (ఆంధ్రమాను) 0 6 0
15. తిలక్ శతకము 0 4 0
16. స్వాతంత్ర్య సంక్షేపము 0 6 0
17. భారతవస్తు పరిశ్రమల చరిత్ర 0 3 0

ఆంధ్రదేశమున ప్రకటింపబడు రాజకీయ గంధములన్నియు మా వద్ద దొరకును.

(3402) ఉపేంద్ర ప్రచురణాలయము, 17, నారాయణ మొదలిపిడి, మదరాసు.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము

అశ్వగంధాదిలేహ్యము చిరకాలమునుంచి శరీరములో జీర్ణించిన చిట్టశిరగిరోగము (సవ్యాస)ను బోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:— బలము గలిగించును. జఠోద్ధిష్టి నిమగ్నము. కృశించిన వానలకు మంచిది.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:— వాతపురోష్ణము, అను వాతసోష్ణమును బోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:— నరములకు పలుకృష్ణమును యిచ్చును. ధాతువృద్ధిచేయును.

10 తులముల నెల రూ 1.

40 ,, నెల రూ 3.

క్యాటలాగు ఉచితముగా కంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి

బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హార్లెన్ రోడ్డు,

మాంటురోడ్ - మదరాసు.

(శుక్ర)

గాంధీమహాత్ముని

సంపూర్ణ జీవిత చరిత్రము

(3108)

'లోకమాన్య తిలకు జీవితము ఉపన్యాసములు' 'సంజాబు దురంతములు' లోనగు ఉద్గ్రంథముల రచించిన శ్రీయుత మానికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారిచే వ్రాయబడినది. మహాత్ముని ప్రధాన శిష్యులలో నొకరగు శ్రీయుత దిగుమర్తి హనుమంతరావు గారి ఉపోద్ఘాతమును మహాత్ముని ఛాయాపటములు రెండును గలవు. ఇటీవల చొక్కాయ, బోపి తేకుండ తీసిన పటమునుకలదు. 300 పేజీలు-నెల ౧-౮-౦.

మహాత్ముని ఆరోగ్యమార్గ బోధిని.

పెద్దలన్ని. సంపూర్ణముగా ఆంధ్రీకరణము - ఆంధ్ర పండితు లగు భమిడిపాటి సూర్య నారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. మహాత్ముని పటముగలదు. నెల ౦-౮-౧.

వలయువారిట్లు వ్రాయవలెను. ఆంధ్ర పరిషత్తు, బెజవాడ.

